

Elisabeth Kuylenstierna-Wenster

Studentklassen. Ungflicksroman

Åhlén & Åkerlund. Stockholm. 1925.

[– Läs mer om verket här](#)

Det avbildade exemplaret tillhör Göteborgs universitetsbibliotek.

Detta verk är fritt från kända upphovsrättsliga restriktioner. Vid användning ber vi att du hänvisar till Göteborgs universitetsbibliotek och Litteraturbanken.se.

Ytterligare information om upphovsrätt för detta verk finns hos Litteraturbanken:

<https://lb.se/författare/KuylenstiernaE/titlar/Studentklassen/faksimil?om-boken>

Permanent länk (URN):

<https://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:lb-lb1486207-faksimil>

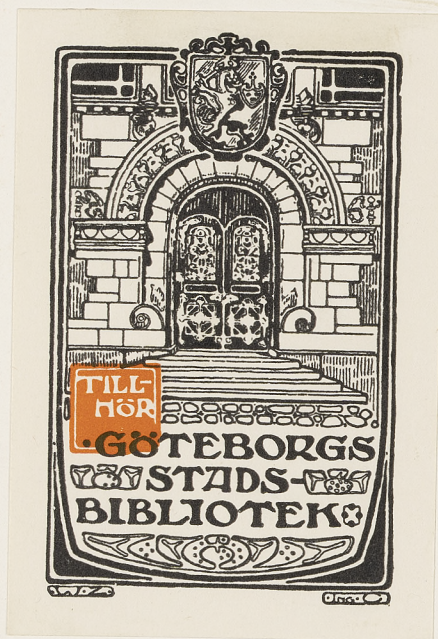
STUDENTKLASSEN

Ungflicksroman

av

ELISABETH KUYLENSTIERNA-WENSTER

Pedig.
Bamb.
Lv.

858

Allmänna Sektionen

Pedag.

Sv.

Barnb.

STUDENTKLASSEN

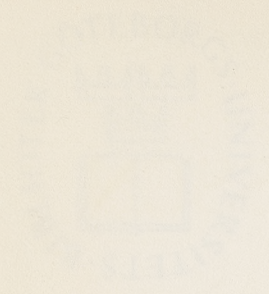
UNOFlicksROMAN

STUDENTKLASSEN

STOCKHOLM

WILHELM & ABBELUNDS FORLAG

LIBRARY

1900
100

STUDENTKLASSEN

STUDENTKLASSEN

UNGFLICKSROMAN

AV

E. KUYLENSTIERNA-WENSTER

STOCKHOLM
AHLÉN & AKERLUNDS FÖRLAG

Stockholm
Boktryckeriet

Nordiska

1925

STOCKHOLM
JULÉN & ÅKERLUND FÖRLAG

Vestanveir, vestanveir!

Lyst og lindt over heilan Jær.

Barn i Myren paa Æggerov.

Jentelatter bag Nabos nov.

Hol og hei som en rosenvei —

Sol på Sanddyner langan lei — —

Jonas Dahl.

Vid det blådjupnande Öresund berättade vind och vågor, solsken och måsskrin, att vårens stora, strålande helg begicks av hela naturen. Mäktig som allt, vilket har rymd och vidder, tedde sig våren härute vid den fria, vitglänsande sandstranden. Människorna, båtarna och husen, som tillsammans skapade fiskläget, syn-tes i skir solrök, avlägset och smått.

Närmare låg Strandbadens röda hotell, men det sov ännu med förbommade fönster och brädklädda verandor.

På den saftigt gröna gräsplanen, vilken under sommaren skulle exponera mer eller mindre vintertrött mänsklighet, lyste just nu ett myller av rankvuxna, färgbjärta vildblomster. De skulle vara sin kos, när badgästerna anlände, men för närvarande njöto de äganderätten i största möjliga utsträckning, kröpo till och med djärvt under hagtornshäcken och tittade med glada blomsterögon på strandremsans stenar, sniglar och sand, mjölfin vit sand.

Gula fjärilar, blå fjärilar och tusenfärgade

fjärilar svingade i dans med dagsländorna och tyckte visst, att solskenet var en melodi, vars rytm lyfte och sänkte deras spröda vingar i glädjeyra.

Våren härskade oinskränkt och var jorden underbart nådig.

Fem cyklar och fem flickor lågo på den vita sanden. De hade legat där tämligen länge, cyklarna i vila, flickorna pratande, skrattande, gestikulerande och njutande. Alldeles obeskrivligt njutande, som kapproddare efter lång träning och fullbordad tävlan med gott resultat för deras båtlag.

Alla fem voro abiturienter vid Lunds gymnasium för flickor, tre på reallinjen och två latinare. De hade med fullgoda betyg gått igenom skrivningarna, en med laudatur i alla ämnen, de andra med mer eller mindre lysande betygsgrader, och nu — det var Kristi himmelsfärdsdag — hade de begivit sig ut på en cykeltur ett gott stycke väg från den gamla förnämliga, boklärda, men trånga universitetsstaden i Skåneland.

De passade ihop som kamrater i ett gemensamt arbete göra det. Har man suttit i samma klassrum bakom eller framför en kollega under tre års plugg, blir det alltid kottorisammanhållningar, varpå de nu bero, ty det är sällan de flickor, vilka längre fram i livet skulle kunna

ha mest utbyte av varandra, som under skoltiden gå arm i arm och äro bästa vänner.

TVå av dessa fem hade emellertid lång och prövad vänskap bakom sig och skulle troligen aldrig svika den, knappast ens få tillfälle till det. Den enas framtid bleve ett fortsatt, energiskt och målmedvetet studiearbete och livskall. Den andra lade alldeles säkert ingen mera examen till den hon nu stod inför.

Doris Andersson, gymnasisten med de högsta betygen och den starkast tänkbara arbetsviljan, hade också en kropp, som hette duga. Där hon låg utsträckt — närmare vattnet än de andra — i sin fulla längd och bredd i en grå frottéklänning och med en grå linnehatt, påsatt som en skål, vilken uppfylldes av ett rödblommigt, muntert och klokt ansikte, såg hon ödesoövervinnerlig ut. Kunde något ont eller farligt eller svårt rå på henne? Både lärare och kamrater tvivlade.

Hennes barndomsvän, Monika Wibe, hade nästan krupit in under en solskyddande buskväxt asp, där det var svalt och ljusgrönt med himmelsblå glimtar mellan de unga, skälvande bladen. Hon var vacker som en syn, Monika, med det lenaste, ljusaste kortklippta lockhår, en hy, som bara var vit och endast sekundsnaabbt tog en smula färg till sig. Näsan hade en fin racenäsas mest aristokratiska linjer. Ögonen

voro stora, djupa och allvarligt grå med aldrig utplånade skuggor under och långa svarta ögonfransar. Munnen var vek och stillsam utan skälmskhet. Vad kamraterna avundades henne — bland annat — var hennes (utan svält eller besvärliga gymnastiska rörelser åstadkomna) slankhet. Hon behövde inte göra det minsta för att se ut som en vidja, och det, som eljest var ett så invecklat studium, att det för några tog mera tid än läxorna.

Den tredje i sällskapet, Margareta von Hæger, hade familjeäran från elfte Carls skrivareadel på fädernet och på mödernet ända från 1500-talet. Dessutom var hon född på ett skånskt fideikommissgods, vilket hennes bror med tiden skulle få efter fadern, och det hade gått hårda duster i hemmet, innan högvälborna stiftsjungfrun, grevinnan Margareta von Hæger, fått sin vilja fram att studera i Lund, då man ansåg, att hon var skapad till societetsdam och synnerligen lämplig att presenteras vid hovet.

Slumpen hade kommit henne till hjälp på det sättet, att hennes moster, som blivit änka efter en först bottenrik och sedan bottenkrapat fattig fondmäklare, flyttat till Lund med sina bägge barn och sin fattigdom. Hon hade sitt charmanta bo i behåll och skulle försöka sig med inackorderingar. Margareta, som var jämn-

årig med den yngsta av kusinerna, Yvonne, fick komma till Lund en tid på hösten, och hur hon bar sig åt — hon var då sjutton år — lyckades hon bearbeta Yvonne, så att denna gick in på att fortsätta studierna i stället för att vara hemma och hjälpa mamma, vilket var ändå tråkigare, då de uteslutande skulle ha kvinnliga inackorderingar.

Von Hægers gav nu vika för Margaretas önsknings, efter hon kom i mosterns hägn. Fru Fagert var en fin, god, liten människa, sade alltid släkten. Dessutom skulle Margareta ha tiden för sig att göra furore i sällskapslivet, då hon tagit studenten. En tjuguarig flicka är en fullt utslagen ros, menade de gamla frökenfastrarna.

Margareta hade den vanliga typen av svensk adelsflicka, litet huvud med fina ansiktsdrag, kraftiga skuldror, reslig växt, släkt med de unga bokarna i godsets skog, små händer och långa, smala fötter utan vrister, men med utsökta hälar.

Yvonne, som bott i Stockholm till sitt sjuttonde år, hade både i sitt yttre och inre uppsugit så mycket som möjligt av modern huvudstadsflicka med danslust och skrattlust och inrotad övertygelse att ingenting kunde gå upp emot Stadion och sjökrigsskolans baler och

Strandvägen samt med ett lättjefullt hafs i skoljobbet.

Slutligen var det den femte, kanske också något av femte hjulet under vagnen, fastän den raraste, hederligaste tös i världen, en slätt-skånska, som hette Cilluf Jeppas. Föräldrarna var traktens rikaste, självmedvetnaste bondfolk, men som dock absolut icke ansågo bildning ur vägen, tvärtom. Det skulle dock helst vara bildning, som fanns invändigt och syntes utanpå, därför hade Cillufs tre bröder måst välja militärbanan och voro nu löjtnanter, verkligen värda beskådan. Hennes två systrar hade — efter någon svårighet — fått följa sina konstnärliga anlag, den ena som målarinna, den andra som skulptris, och hade redan vunnit så mycket erkännande, att det avsatte glänsande spår i föräldrafåfången. Cilluf var lilla komallra-sist när välmågan prunkade piongrann och påfågelsförnäm över det solida, genompraktiga bondeslottet, där flaggan alltid var hissad, därför att kungen alltid trivdes bäst hemma.

Efter all framgång och utmärkelse far och mor haft med fem barn, en son var nämligen skicklig flygare, en hade haft äran föra en kunglig båt över Engelska kanalen och en skulle gifta sig med ett statsråds dotter, ville de också, att Cilluf skulle bli något stort, till börja

med taga studentexamen, vad konstnärinnesystrarna ej gjort och sedan möjligen bli skaldinna.

Hon hade skrivit så nätta födelsedagsverser, när hon växte upp. Hade läraren i svenska vid gymnasiet fått höra talas om Cillufs diktaregåva, skulle han säkert fått sig ett gott skratt, ty fastän hon visst inte var dum, utmärkte sig hennes skrivningar för den mest torrlagda fantasi, en tankarnas upplöjda åker i raka fåror.

Hon såg bra ut som all välklädd, frisk ungdom gör det. Hade en smula rödaktigt, småkrusigt hår, och starka, breda arbetshänder, vilka knappast tagit i annat än böcker och petiga broderier.

Cillufs föräldrahem var icke den från Ola Jeppsson till Jeppa Olsson och till Ola Jeppsson igen i arv gångna, kringbyggda gården med låga, halmtäckta längor, storkbo och mögkurra intill huset, utan ett av Ola Jeppas (namnet hade förändrats sålunda) för en miljon inköpt före detta adelsgoods, och de många rummen fylldes under julen och på somrarna av in- och utländska gäster.

Ola Jeppas kallade sig dock icke godsägare utan patron, och när han vid stora middagar hälsade välkommen, började han gärna med: »Vi är rätt och slätt bönder», något talets fort-

sättning ej angav, ty hans goda huvud hade lärt honom att uppmärksamt höra på, till dess han själv kunde föra ordet och verka herreman. Fru Jeppas däremot var litet för utstyrd och litet för matrugande. Därtill förevisade hon gärna den ära, vilken synbart fallit huset till, som fars vasaorden, de »orkiderade» silverskålarna från Hushållningssällskapet, boken, som landshövdingen skrivit sitt namn i, när »han va hos oss här om sistens», och hon kunde aldrig lägga bort att säga »ihellre», då hon menade *heller*, trots att barnen bearbetat henne i många år.

Fädernegården hade Ola Jeppas i behåll, ty den goda jorden till den ville han ej av med. Cilluf hade oräkneliga gånger somnat vid skolböckerna för att drömma om Jutarp. Hon hade, så långt hon kunde minnas tillbaka, alltid önskat att få handskas med hönsgård och ladugård, att få vara med om arbetet på åker och äng och *taga i* — riktigt *taga i*. Men det ogillade alla hennes närmaste, i synnerhet modern, vilken seg som kåda, hade rätt stor makt över sin Ola. Själv hade fru Jeppas som barn vallat andras får och som helt ung mjölkat gårdens kor, och nu ville hon varken kännas vid får eller kor.

Flickorna hade en längre stund pratat om de spännande skrivningsdagarna och de nervmar-

ter, som föregått den första skrivningen. Doris, som eljest tycktes sakna nerver, hade för att stimulera sig i sällskap med Cilluf gått på alla Lunds biografer ända från det föreställningarna började och till nioföreställningen, som skolflickorna ej fingo bevista utan förkläde.

Yvonne och Margareta hade hittat på något än galnare, nämligen att gå in i varje hus, som var försett med elevator och rutscha upp och ned i denna tre gånger i sträck, allt under det de förhörde varandra svensk litteraturhistoria.

Nu erinrade de varandra om kamrater, som gråtit halva natten, och om andra, som inte kunnat få ner en bit, och om en, men hon var nu alltid så excentrisk, som gått runt domkyrkan trettio gånger på morgonen, bara därför att hon inte vågade sig fram till skolan. Hon höll på att komma för sent.

Alla dessa utslag av överretning hade föregått svenska skrivningen. Vid de följande lugnade man sig, men skönt var det att ha det överståndet, och tänk, ingen kuggad, fastän naturligtvis några hängt på ett hår.

»Men laudatur i matematik, det var då urstyvt, Doris», utbrast Yvonne med den första häpnaden över detta under ännu kvar i rösten, »ja, för resten du hade ju stort A i alla skrivningarna. Om jag begriper, hur du bär dig åt. Ingen hade sådana betyg, och vi är ändå in-

alles fyrtytvå. Och så är du fet och frodig och kolugn för det mesta. Det där bioraseriet är det enda onormala jag sett hos dig på tre år, och det skulle egentligen inte varit så onormalt det heller, om du annars brukade gå, men du har väl aldrig förr satt dina tvärsäkra fötter på en dylik lokal.»

»Nej», svarade Doris makligt, »och jag fick nog på en kväll.»

Margareta reste sig upp. Hon fann en sten, där man ej behövde bli våt om fötterna, fastän den var nära vattnet, tog ett par skutt till den och satte sig med händerna knäppta om knät.

»Ja, nu kan vi väl anse oss klarade», inföll hon, »man *skall* ju vara litet rädd för muntan, men är det någon av oss, som är det, månnтро? Jag är för resten inte vidare glad över, att skolan är slut. Det är nog ingen utsikt för mig att få bli, vad jag vill, är jag rädd.»

»Inte för dig heller», Cilluf såg sympatiserande upp från den lilla sandhög hon klappat till och nu plöjde med fingrarna. »Vad vill du bli då?»

»Köpman eller — affärskvinna kallas det visst. Jag vill sälja och köpa en gros, helst järnvaror. Ja, skratta ni, men det vill jag i alla fall. Göra upp med utländska firmor, särskilt i Frankrike, komma till de förnämsta vapenfabrikerna där och så resa ut till Amerika och

studera järnbruk och gruvdrift och allt sådant. Det vore härligt.»

»Men» — Yvonne som icke hört denna kusinens vilda plan förr, blev häpen på nytt — »vill du bli provryttare då, Margareta?»

»Nej, inte alls», kom det avvisande. »För det första vill jag ha eget kontor, och för det andra vill jag grundligt utbilda mig, så att jag förstår och vet, vad jag arbetar med. Det skall vara stil på det. Om jag vore pojke, skulle jag bli gruvingenjör i nya världen och uppleva spännande äventyr.»

»Det är väl rustkammaren på Hægersjö, som föresvävar nådig grevinnan», sade Cilluf en smula försmädligt, »annars kan jag inte fatta, varifrån du fått en så befängd idé. Jag har läst att 1600-talets adelsdamer hade privilegium på att utskeppa järn. Är det något ditåt du drömmer om?»

»Det kan ju hända», medgav Margareta torrt, »affärskvinna vill jag bli, det är ett faktum, liksom det också är absolut säkert, att förr spärrar de in mig i tornkammaren på Hægersjö i åratal än jag får min vilja fram att gå igenom ett handelsgymnasium, och skall jag bli något, måste jag det. Helst i England. För all del, jag får nog resa till England, men as a young lady of the upper ten, who is going to marry some — some — *idiot*.»

»Tänk, så konstigt», ljud ånyo Yvones häpnadens röst, »finns det någon av oss, som inte vill gifta sig. Det trodde jag, att vi gladeligen skulle göra allihop. För min del säger jag ärligt ifrån, att jag bara går och väntar på chanser, och nog gör ni väl det med? Vi tar oss något för — så länge, inte sant? Och det vore gräsligt, om så länge räckte en evighet. Det är precis lika oärligt, tror nu jag, att inte erkänna, att man vill gifta sig som att förneka Berta Ruck. Vi läser skräpet till dess det är söndertuggat och är hemskt ivriga på det, men inte kan kultiverade vi stå för den smaken, säg?»

»För min del», sade Doris, »läser jag aldrig Berta Ruck, och jag kan svara för Mick, eller hur?»

Monika rörde sig litet under sitt gröna tak.

»Nej», mumlade hon, »det är nog ingenting jag bryr mig om.»

De båda andra rörde inte sin smakriktning. Det föreföll också, som om Doris ämnade fortsätta. Hon såg så tjuvpojksaktig ut.

»Men jag tycker, Yvonne, att det är — är väl skarpt av dig att jämställa giftermål med skräp — — —» kom det värdigt.

»Du är så dum, Doris, det kan du väl begripa, att jag inte menade så. Jag högg till med en liknelse.»

»Nå, jäså, ursäkta», skrattade Doris. Så rul-

lade hon runt — allt utom graciöst — och ändrade ställning, lade sig framstupa med armbågar och armar som stöd för huvudet. »Jag har på heder och samvete varken tid eller lust att gifta mig, min kära Kolibri (Yvones kamratnamn). Det kan du lugna dig med, för jag vore allt en farlig rival med mitt bedårande yttre. Jag har för resten redan familj, som jag bör tänka på att försörja.»

»Vad har du?»

Den trestämmiga förvåningen lockade till och med Monika att skratta, fastän hon var ovanligt tyst och allvarlig i dag.

»Jag har min bror Harry, som är tre gånger så intelligent som jag, och min syster Elsebeth, som inte är något underdjur, men en bussig liten tös, och så vore det inte ur vägen, om jag kunde hjälpa mamma, som knogar för oss allihop. Stackars pappa har varit sjuk i tio år minst och blir aldrig bättre. Jag vill så gärna, gärna förtjäna, så att han finge det riktigt gott. Därför gäller det att ta magistern i fyrsprång och så bums bli lärarinna. Jag är lovad plats vid skolan hemma. Har två somrars undervisningsvana redan och finfina referenser. Så jag har absolut inte tid med en förälskelse, ifall den så skulle ramla ned på näsan på mig. Lärarinnegummorna är snart pensionsmässiga, får väl

ett respitår, om det kniper, och så ska det 'nya krafter till'. Tjo!»

Cilluf hade funderat på äktenskapsfrågan och var nu färdig. Hon hade fått hög färg, ty hon måste samtidigt tänka på barndomsvännen Jöns Jönsson, nu lärning vid Alnarps lantbruksskola.

»Jag tror inte som Yvonne, att alla flickor är angelägna om att gifta sig», sade hon tryggt och gned de heta kinderna, »fast det är ju flera av kamraterna, som är så gott som förlovade och ändå flera, som skryter med att vara det i hemlighet, men — nu skall ni inte göra narr av mig — jag skulle bli själaglad om en lantbrukare friade till mig. Han skulle lova mig att slippa sitta uppsträckt och stassa, utan jag skulle få gno som en riktig mora, då skulle jag ta honom bums. Och tänk, om vi fingo Jutarpl!»

Orden hade så småningom fått mera fart, ty »lantbrukaren» kunde ju ej vara någon annan än den starklemmade, blåögde Jöns Jönsson, med sitt friska skratt och med den bredaste slättskånska dialekt en äktskånsk flicka kunde önska sig.

Pengar hade han tillräckligt av — han hade väl inte varit skånsk bondpåg annars —, och att de höllo av varandra, var så säkert som dagen är lång. Det behövde man väl inte säga med ord för att veta det. Men se med skol-

bildning klickade det för den raske Jöns, och umgängessätt saknade han totalt enligt familjens Jeppas' — Cilluf undantagen — omdöme. Han var en praktisk natur, djup endast inför det verkligt naturliga och intresserad blott på de områden han behärskade genom erfarenhet.

Trots det motstånd Cilluf visste förestod hennes unga kärlek, föll det henne varken in att sörja eller misströsta. Förr eller senare skulle de nog få varandra och väl också Jutarp. Men det hon fann påkostande, var att ej få följa sin lust för lanthushållsverksamhet.

Hon hade rakt ingenting emot den vita mössan, tvärtom, hon ville bara, att den icke skulle hindra henne i att följa sin kallelse. Det där med skaldinna, var ju bara trams. Möjligen komme hon att författa broschyrer om höns-avel eller ladugårdsprodukter. De böckerna visste hon då, att Jöns skulle läsa. Poesi där- emot somnade han strax vid.

Margareta hade suttit tyst och blickat ut mot vågor och seglare, nu vände hon plötsligt huvudet in mot land, som om hon kommit att tänka på det lilla »flickstrecket» under aspbusken:

»Nå, du då, Monika», sade hon, »du kan förstås få, vem du pekar på, och vad du pekar på. Är det därför du är hög och inte gitter yppa dina framtidsplaner?»

Margareta var alltid en smula spydigt överlägsen mot, vad hon kallade »plastisk» kvinnlighet. Anledningen till att hon själv fått något fast och frivuxet i sitt väsen var nog, att hon hade sju bröder, vilka alla tävlat om att göra en junker av lilla syster. Ritter, jakt, segling och målskjutning hade hon varit med om sedan hon var så liten, att äldste bror lyfte henne upp framför sig på sadelknappen eller satte henne som en falk på sin skuldra, när jägarhornen skallade i den höstbrokigt glimmande skogen.

Ett annat slag av ringaktning för flickvekhets fick hon, då hon hunnit den ålder, att väninnorna under heliga tysthetslöften anförtrodde henne sina glödande, bävande, eller småskuret förnumstiga förälskelser, alla gällande hennes bröder. Sju bröder tänkte hon ofta och sju gånger sjuttio »hjärteknip».

Hon blev så led vid suckan och tårar, att hon beslöt bannlysa all erotik från sin egen livsled. Hon brydde sig emellertid inte om att just nu förklara detta. Yvonne var ju omöjlig att komma till rätta med i det fallet; hon blev alldeles olycklig, om inte alla herrar inom räckhåll svärmade för henne, och om inte alla småbarn helst ville sitta i hennes knä. De sju kusinerna på Hægersjö hade genomgått »persen» av Yvannes smäktande ömhetsåtrå liksom — Margareta förtroendet. Yvonne njöt av att låta

förtroenden regna ned över sina flickvänner. Hon hörde däremot tankspritt på, när det talades om andra och återvände regelbundet till periferien omkring det egna jaget.

»Nå, Monika», upprepade Margareta, då det ej förefallit som om den tilltalade ämnade svara, »det vore intressant, om du också klöve näbb och framkvittrade ett framtidsprojekt.»

»Jag —», Mick kom långsamt till synes. »Jag vet inte — jag har inget.»

»Det vill säga», skrattade Yvonne, »att du som jag tagit studenten för att få väntetiden att gå till dess vi inför Gud och hela världen blir giftasvuxna. Det var förståndigt, Monika. Den, som först står brud, bjuder de andra till tärnor.»

»Det blir nog du, Yvonne», tröstar Cilluf. »Man kan ju inte möta dig på Bullis utan att du drar med minst en kavaljer.»

»Smalspåriga Bullis» brukade Yvonne ringaktande kalla det stråk i Lund, där ungdomen flanerade och hon bland de allra ivrigaste, men nu ryckte hon på axlarna och förklarade käckt, att hon egentligen bestämt sig för en sjöofficer. »Och så ska jag tala om något för er», tillade hon, »Monika är allt inte så oskyldig som hon ser ut. Hon är alltid så angelägen att höra efter, om hon har brev. *Han* begrips! Absent friend.»

Mick blev blodröd och när rodnaden sjönk, föreföll hon ännu blekare än förut. Men hon hade försvunnit under de dallrande bladknippena, och flickorna märkte bara, att det blev tyst, och att Doris såg sträng ut.

Jämnåriga hade i alla tider haft respekt för Doris. Att hon var från ett fattigt hem bland samhällets lägre, visste kamraterna, och att hon studerade på hjälp samt aldrig gav ut ett öre onödigtvis var ingen okunnig om. (Det var också därför de alldeles särskilt fäst sig vid biografraseriet.) De sågo, att hon hade kläder en evighet — fula, tarvliga kläder — och de kamrater, som sökt henne på hennes inackorderingsställe, hade svårt att ej komma, när hon gav lektioner. Hon hade flera elever. Trots dessa med deras egna så divergerande förhållanden, beundrades Doris som den stiligaste kamraten i sin avdelning och även latinarna fällde de mest smickrande omdömen om henne. Hon var kvick och hjälpsam och hurtig och trevlig. Oaktat dessa lysande egenskaper hände det sällan eller aldrig, att hon bjöds i kamraternas hem, då däremot Monika, vilken icke alls var populär, bjöds vid varje tillfälle. Hon var inackorderad hos fru Fagert, och hade där gjort en mängd bekantskaper eller rättare: påtrugats bekanta.

Margareta och flickorna Fagert hörde till de

mest fjäsade och upptagna unga damerna i Lund, och i början hade Mick dragits med, men fort tröttnat. Hon brydde sig varken om flirt eller dans ; det första förstod hon sig inte på, det andra tröttade henne, och så bad hon att få stanna hemma — utan att dock känna sig hemma. Det var hon endast på sitt outsägligt dyrkade Värnen, barndomshemmet invid den småstad, där man börjat undra över henne, redan när hon var liten, och beklagade henne, därför att far och mor reste bort på långvariga forskningsfärder och lämnade sitt enda barn kvar i Sverige.

Nu hade far och mor varit ute igen, efter vad de själva försäkrade, för allra sista gången, och det senaste halvåret hade de åtminstone hållit sig inom Skandinavien. När de på eftersommaren för två år sedan reste till Kina, ville de gärna haft sin Mick med, men hon föredrog två läsår i Lund, då hon dagligen skulle få träffa sin käraste vän Doris, prövade till andra ringen, dock latinlinjen, och lyckades komma in. Julen hade hon tillbragt hos släktingar i Stockholm, också av egen fri vilja, ty på det sättet råkade hon Svante Bergby, den blivande ingenjören, vilken också hörde hennes älskade barndomsland till. Den därpå följande sommaren på Värnen skulle varit rätt enslig för Mick, då varken Doris eller Svante fanns i staden, men

hon fick som present ett par alldeles förtjusande spanielvalpar, och dessa togo egoistiskt och med all upptänklig odygd hennes tid i anspråk. Det var två bröder och tvillingar, varför de döptes till Castor och Pollux. Hon hann nätt och jämnt få dem att lystra till sitt namn, innan hon for till skolan på hösten, men när hon kom hem till jullovet och togs emot både av far och mor, Castor och Pollux, hade hennes egen jungfru Kerstin lärt de små vovarna både vad de hette och att lyda.

Dagen efter henne kom Svante Bergby. Folk kallade honom hennes fosterbror, därför att hennes far, professor Wibe, tagit hand om den föräldralöse, ensamme gossen. Mick hade dock alltsedan julen (och omedvetet ännu mycket längre tillbaka) hållit av Svante som den hennes trofasta hjärta ville tillhöra för hela livet.

Det hade också förefallit henne, som om Svante under de korta julferierna varit helt olika emot henne än förr, närmat och fjärrmat sig och närmat sig igen med varma blickar samt få och fattiga ord.

Där hon nu låg och hörde de andra prata och diskutera, redan inne på något nytt, då hon icke svarat, mindes hon ånyo kvällen, innan Svante skulle fara. Far och mor voro på middag hos borgmästarns, och Svante hade kommit in till henne i biblioteket, där hon låtsades

läsa, fastän hon bara suttit och stirrat i boken, hopplöst, beckmörkt ledsen över att det nu var slut med julen — för nu skulle Svante resa.

Han märkte strax han kom in, hur det var fatt med henne, men — hon log vid hågkomsten — det kunde inte tänkas att han skulle säga något. Han hade endast hastigt lutat sig ned och klappat hennes hundar, som rullat sig i lek, tills de somnat vid hennes fötter.

Att hon inte kunde hålla sin hand i styr, begrep hon inte än. Var gång hon tänkte på det, sved det som ett brännsår i bröstet, men hon hade låtit den dumma, självrådiga handen glida över Svantes hår, visst mycket, mycket lätt, men *ändå*...

Svante hade sett upp med ett förvirrat och blygt leende, han log inte kring munnen, men inne i ögonen. Hon hade känt det så ljuvligt och så förfärligt. Och att tala var alldeles omöjligt.

Han hade fort rest sig och gått bakom hennes stol, och hon hade — hon *hade* lutat huvudet mot den högra karmen, så att ansiktet vändes uppåt. Mick borrade ned händerna i sanden, medan hon berättade sig detta, som hon säkert berättat det hundratals gånger redan — bara för sig själv, inte för någon annan, inte för Doris, inte ens för Lolo (det var mor, som Mick kamratligt ända från barnåren kallade

vid förnamn) Svante hade böjt sig över henne och — och kysst henne — lika lätt, lika flyktigt som hon smekt hans hår. Men det var en kyss. Hans kyss!

Sedan hade han blivit mycket generad och inte sett glad ut. Nästan strax hade han gått sin väg, och de träffades inte ensamma mer. Hon hade väntat brev ifrån honom hela vårterminen. På sin födelsedag hade hon fått telegram, eljest förblev Svante tyst. Men när man kysste en människa så där — utan att vara tvungen — höll man väl av den? Svante höll väl riktigt av henne?

Hon tänkte plötsligt på, att Yvonne låtit förstå, att hon fått och givit kyssar åtskilliga gånger, och Mick blev ängslig och orolig för det var icke så som något, vilket kunde upprepas efter en bal, hon gömde hågkomsten av Svan-tes kyss.

Dessa ungdomar, alla ännu i tonåren — Margareta äldst; hon skulle bli tjugu år på sommaren, och Monika yngst med sina nyligen fyllda aderton år — hade var och en sitt eget att tänka på, drömma om och vänta uppfyllelse av. De passade in i vårens livsbegärliga, snabba utveckling mot blommande sommar. Övergångstidens dröjande förteguna och ibland oförstådda längtan låg bakom dem, och de hörde ej till den vitulliga flock, som förblir

bä bä, vita lamm också när det gäller att möta livsallvaret eller — som Yvonne — den sökta livsnjutningen.

»Nej, vet ni, töser», utbrast Cilluf och tittade på sitt armbandsur, »klockan är strax ett. Ska vi hinna cykla till fiskläget och dricka kaffe och ändå vara hemma till middag klockan fyra, får vi bestämt resa på oss nu.»

Hon lät raskt handling följa på orden och snart hade var och en tagit sin stålhäst.

»Är det någon, som vet, vad vi har för läxor till i morgon», undrade Yvonne, medan de ledde cyklarna upp till vägen. »Jag orkar sanneligen inte hålla reda på det längre. När jag tänker på, att jag förnött tretton år på skolbänken — Kindergarten inberäknat — tycker jag att jag begått ett oförsvarligt helgerån mot mina livsbetingelser. Och det finns ingenting jag fruktar så mycket som att inte hinna ta igen det försummade. Doris, Dorita, Charitas! Du drar morgonstöket med mig i eftermiddag!»

»Ja, gärna det», nickade Doris beredvilligt. »När tror ni för resten vi får examen? Påsken har varit så tidig i år, så storgubbarna hann väl inte göra upp schema och resroute förrän efteråt.»

»Jag har hört», sade Margareta, »att vi ska

få våra examensdagar omkring den tionde juni. Och då är det drygt tre veckor dit.»

»Då hinner jag knappt hem, innan jag skall till Stenungsön.» Doris satte sig tillrätta på sin lånade cykel. »Jag får en hel liten skola där i år, fem pojkar och två flickor, det blir storkovan det, och fritt vivre hos Snällroths, gemenligen kallade gnällroths, för de är åtskilligt ledsamma. Mig ledar de i alla fall inte ur humör. Och i år — — Sjungom studentens . . . Å Doris Josefina Carolina Andersson, du är en lyckans fetost!»

Flickorna cyklade i den bländande vårdagern och voro helt nära fiskläget, då Margaretas cykelring plötsligt skrapade emot ett föremål, som rev hål på den. Hon hoppade av och tittade förargad ned på våldsverkaren.

»Vad är det», ropade Yvonne. »Å, en hästsko! Det fick du för ditt fjantiga järnsvärmeri. Men du tar väl upp den. Det betyder ju lycka att hitta en hästsko.»

»Jag tycker, att realiteterna tala för att det redan betytt missöde», sade Margareta. »Det är verkligen förargligt. Inte kan jag få cykeln lagad här ute i dag. Jag blir nog tvungen att ta tåg till Lund, så vi får ta reda på, när det går något.»

»Jag har för mig», inföll Cilluf, »att det bor en cykelreparatör här strax till höger om vä-

gen. Det kan ju hända han lagar hålet, medan vi dricker kaffe. I det huset — det gula med homejan — skulle han bo.»

Flickorna följdes åt och bultade energiskt på den stängda dörren. Margareta dunkade till och med hästskon mot dörrspegeln, på det sättet kunde den ju få tillfälle att visa, vilka gåvor den bekommit av Fortuna.

Men dörren förblev stängd och vägen låg solmysande, nästan gäckande folktom i en dammvit båglinje ned mot bygatan och hamnen.

»Här tycks folket ha utvandrat», utbrast Yvonne otåligt. »Vi får nog inget kaffe heller, ska ni se. Usch, vad det kan vara förtretligt ibland. Jag sa ju, att vi skulle ta några herrar med. De reder alltid opp'et för en.»

I detsamma flög snabbt som en mottsvärm en hel hord av skramlande, ringlande, knarrande avbetalningscyklar förbi, och gälla målbrotsröster skreko överljutt:

»Han damp ner bortanom fyren!»

»Di va två i'n, men dom klara sej.»

»De ä en holians snygg maskin. De var räli't, att han skulle bräcka vingen.»

Flickorna hade ovillkorligen lyssnat. De starka, vindvana rösterna hade nått dem just där vägen svängde och var nylagad med stora stenar, så att de ivriga cyklisterna måst sakta farten betydligt.

Det var dock endast Cilluf och Margareta, som förstått något på grund av språkidiomet, villkets fruktansvärda skorrning och diftongförbrukning gjorde det obegripligt för andra än infödingar.

»En kör sönder en cykel, en annan en flygmaskin», sade Cilluf. »Det är alltså för att folk skenat i väg och tittat på den, här är så människotomt. Vi får nog bege kaffet.»

»Ja, det kan väl inte hjälpas», suckade Yvonne, »men», tillade hon upplivad, »vi ska väl gå till olycksplatsen, fast — usch! — om det ligger döda och massakrerade och allt möjligt otäckt.»

»Hörde du inte, att de hade klarat sig», inföll Margareta. »Jag vill gärna — stimma samman, som det heter. Det kan väl vara roligt att se en flygmaskin på nära håll, eller vad säger ni andra?»

»Jo visst», sade Doris, »vi får bara passa tiden. Egentligen borde vi, medan vi är här vid stationen, se när tåget går, så du vet, vad du har att rätta dig efter, Margareta.»

»Recte tu quidem», nickade Monika. »Doris är alltid den klokaste», tillade hon entusiastiskt. »Olaus Rudbeckus», log hon (det var ett gammalt smeknamn hon givit Doris), »du förnekar dig aldrig.»

Tåget skulle icke gå förrän klockan halv sex.

Men innan dess fanns det väl möjligheter för att få litet kaffe, föreställde Margareta sig och försäkrade, att hon tåligt skulle uthärda ensamheten. En del av tiden ämnade hon använda till vaskning* — icke guldvaskning, men vaskning av hästskon.

Än en gång såg Cilluf på klockan.

»Vi har en halvtimme på oss», sade hon, »se'n måste vi starta. Men vi hinner säkert ta den havererade maskinen i grundligt beskådande på den tiden.»

»Sa du, att det var två i den», frågade Yvonne, »dem är nu jag nyfiknast på.»

* Ofta förekommande, danskskånskt ord för tvätta rent.

*"Dina ögon äro eldar, och min själ är beck
och kåda.*

*Vänd dig från mig, förr'n jag tändes som en
mila innantill!*

*En fiol jag är med världens alla visor i sin låda,
du kan bringa dem att spela, hur du vill och vad
du vill.»*

Ur »Fridolins lustgård».

Ett stycke ifrån fyrkullen på den ljusblommiga ängen låg aeroplanet som en vingtrött fågel. Runt om den märkliga, bensinluktande tingesten hade samlat sig en ganska tät levande ring av nyfiket intresserade, vilka flygmaskinens nedstörtande beredde ett gratisnöje på vilodagen.

Utom att vingen brutits hade också någon maskinskada uppstått, och det måste betraktas som ett underverk, att den franska föraren, en marinflygare, och hans passagerare, undslupit den hotande faran. Genom en i sista stund skickligt företagen manövrering hade aeroplanet glidit snett nedåt mot det mjuka gräset, och det hade lyckats de båda smidiga och besinningsfulla flygarna att hålla sig kvar på ett sätt, som skyddade dem för en alltför våldsam stöt.

Huvudyra hade de dock blivit och så medtagna, att det dröjt, innan de förmådde stödja på benen. I flera timmar hade aeroplanet nu legat där, och genom efterspaningar på medhavda kartor, förstodo främlingarna, att de

ramlat ned på Skånes kust, där de ej alls hade något att göra. Att meddela sig med de omkringstående var dem omöjligt. Ingen förstod dem, antingen de försökte tala franska, engelska eller synnerligen rådbråkad tyska.

Den, som fört maskinen, var en liten livlig, mager och svartögd fransman med otaliga gester. Han såg så tunn och vippig ut, sedan han kastat av sig flygmunderingen, att det fnissades obarmhärtigt åt honom, där han hoppade och for omkring aeroplanet som en fluga runt en skadskjuten örn.

Den andre var lång och smärt med ett typiskt slaviskt ansikte. Mörka, vackert formade, drömmande ögon, rak näsa, brun hy och något tjocka, starkt röda läppar. Hans franska uttal smekte så mjukt, att det liksom lindade orden om tungan.

»Han är bestämt ryss», sade Yvonne, som trängt sig längst fram. Den lille hoppande fransmannen fick syn på henne och märkte genast, att hon ej tillhörde fiskarbefolkningen. Och i ett par små studsande skutt var han framme hos henne, bugande och chevaleresk:

»Vous parlex francais, mademoiselle! Do you speak English?»

»Oui monsieur! Yes sir», svarade Yvonne svävande, ty hennes språkkunskaper upphörde vid konversationsregionen, brukade hon för-

klara, när Margareta försökte få henne att prata utländska.

Den lille strutten lyfte emellertid förtjust händerna och flödade över i en ordsvada, varav Yvonne endast uppfångade en bråkdelen. Hon ville ändå helst haft äran av den intressanta bekantskapen ensam, men måste be Margareta komma och hjälpa henne svara. Och så blev det uppklärat, att de båda herrarna ämnat sig till Köpenhamn, men tagit miste på riktning. Anledningen till maskinskadan förblev obegriplig för flickorna, som ej förstodo de tekniska uttrycken. Nu ville fransmannen, vilken presenterade sig som löjtnant Durcar, ha något att täcka aeroplanet med, ett slags primitiv hangar, och sedan önskade han komma över till Köpenhamn på kvällen, då han hade sin fru och sina barn där.

Kamraten höll sig på avstånd, avvaktande tycktes det, men hans dunkla melankoliska blick hade förvandlats till en strålkastare, vilken gång på gång riktades mot den långa flickan med hästskon i vänstra handen.

M. Durcard talade och talade. Han hade övertalat sin vän, furst Kordovnevski — han pekade mot den tystlåtna strålkastarepersonen — att göra turen genom luften från London till Köpenhamn. Fursten var eljest på väg till Cypern, till Famagusta. Han var ingenjör och

skulle tillträda en chefsbefattning för ett engelskt bergsbruks räkning. Något alldeles famost, kolossalt...

Kordovnevskis mjuka stämma ljöd plötsligt hejdande:

»Tais-toi, mon ami, mais tais-toi donc!»

Fransmannen pendlade med sitt runda huvud och fortsatte — nu ånyo om möjligheten att komma över till Köpenhamn, och Cilluf framställde saken för ett par fiskare.

Jo, de skulle segla »harrarna» över. Vinden var god. De lovade också att taga hand om flygmaskinen och lägga pressenningar över den, så att det inte skulle gå någon nöd på den.

Löjtnant Durcard fick detta besked och begav sig under överströmmande tacksägelser med fiskargubbarna nedåt hamnen, sedan vakter satts ut vid aeroplanet. Ryssen följde långsamt efter sin vän, och därmed ansågo flickorna att det lilla äventyret var slut, varför de satte sig upp på cyklarna, ropande ett muntert välkommen efter åt Margareta, som lämnat sin trasiga cykel vid stationen.

Hon hade tre och en halv timme på sig till dess tåget gick och funderade ett slag om hon från hamnen skulle betrakta främlingarnas avfärd, men tyckte det såg tölpaktigt och efterhängset ut. Hon finge försöka få litet kaffe, och sedan kunde hon ju promenera längs strand-

ängarna, så skrumpnade väl väntetiden in till sist.

Beslutet var fattat. Hon hörde efter om och var det fanns kafé och fick upplysning, att bagare Ekdahl serverade kaffe, öl och läskedrycker i trädgården, bara inte fröken var rädd för katter, för det hade »dom en hel radda».

Nej, det var hon inte. Nå, då skulle hon gå rakt fram hela bygatan och vid stationen skulle hon »vrida» till höger.

»Det är närmare om hon går om hamnen», ropade någon.

Tack, hon hade ingen brådska. Men — det var ju också dumt att gå en krokväg. Hon skulle dessutom ned till vattnet och skölja både hästskon och händerna.

Det fanns många lustiga smala gränder mellan stugorna och ned mot sjön, vilken ju var fisklägets aorta, som tog emot dess unga blod och slutligen förde det åter till de små hemmen, vart och ett med sina hjärtekamrar.

Vid en herrskapslik, vit villa, vars stora trädgård lyste skärvit av blommande fruktträd, fann Margareta en trampad stig mellan de upphängda näten och ett par nytjärade, ännu ej sjösatta båtar. Hon kunde nu sätta sig på huk och nå de glittrande vågorna, vilka skvalpade i muntra kast emot strandbrädden, som om de slogo takten till vårens sjungande fröjd.

Hästskon måtte varit ganska ny, ty den blev alldeles silverblank, när Margareta slipade den mot den våta sanden. Nu kunde den gärna få hänga över hennes dörr, mindre som spåman än som symbol för hennes sympatier med järnet.

Hon såg utåt havet, medan hon torkade händerna på näsduken. Den där motorbåten med hissade segel, som hunnit ett stycke från piren, var naturligtvis den, vilken fraktade de båda utlänningarna över.

»Au revoir, messieurs!«

Hon viftade uppsluppet med näsduken för att få den torr, stoppade så ned den och sprang upp på vägen. Nu skulle hon gå fort. Hon var verkligen kaffehungrig. Och skånska fisklägen var henne en allt för välbekant syn för att hon skulle uppehålla sig vid anblicken av de låga, helgpyntade korsvirkeshusen med sitt gungbräde längs väggen, sin stenhäll och uttittande genom fönstren små barn och stora blommande geranier.

Men med ens tvärstannade hon. Där var de ju — både främlingarna och fiskaren, som skulle segla dem över. Löjtnanten trampade och trippade och guppade, medan han sträckte ut armarna och viftade, pekade och »hade sig» som Margaretas gamla dadda skulle sagt.

Ingenjören, som ju också skulle vara furste, satt däremot mycket lugnt på gungbrädet med

det ena benet över det andra och armarna i kors, så förnäm som drömde han sig tillbaka till väntan på audiens hos Rysslands lille far i Tsarskoje Selo. Han tycktes vara omkring trettio år, så han kunde varit med under tsardömets glansdagar.

Och slutligen fiskaren med händerna i byxfickorna, stadigt stödd mot stugans stängda, blåmålade dörr. Hans väderbitna ansikte med små vassa ögon och en bred klumpig näsa, hade fått detta inbitet vresiga, som Margareta så väl kände igen hos en skåning »le' och ke' på trams».

När han fick syn på Margareta, rörde han sig visserligen icke ur fläcken, tog inte heller händerna ur fickorna, men en blinkning angav, att han kombinerat en tanke med hennes ankomst.

Det var tur, att Durcard just hoppade ned mot hamnen, ty hade han slagit upp sin språklåda skulle Per Anders Pers' inte fått en syl i vädret.

Ryssen for upp från bänken och stod med blottat huvud, men Margareta hann nästan förbi, innan Per Anders ropade an henne och samtidigt tog ett steg ut på dörrstenen.

»Hör hon fröken, hon kan ju snacka deras mål. Vill hon bju' te att få den lille satans skrotten därnere att ta reson. Se mor har nyck-

larna så jag kan inte komma in efter mina grejor. Nu ha pågarna ränt sta efter na, så vi har na här på momangen. Hon gick sta te Anna Jöns Ols och fick sej en kaffetår, och vi glömde bägge två, att hon tat nycklarna i lommen. Jag ska nock sätta han över, men han får ta't me ro, flygfät. Vill hon säja han det, fröken?»

Kordovnevski närmade sig nu, alltjämt med strålkastareögon, och sade på sin melodiska franska, att hans vän och han bleve mademoiselle ytterst förbundna, om hon ville vara deras tolk.

Jo, naturligtvis. Durcard återvände nästan med utbredda armar: »Ah, notre bel ange gardien!»

Och så en forsande svada, vilken Margareta lät rinna, till dess Per Anders Pers sävligt yttrade:

»Kan hon inte få han att tiga, fröken?» Ryssen inföll nu också, att Durcard hellre skulle höra på än orda så mycket, och Margareta gav besked på god, elegant franska, sådan hon ofta talat den i salongerna på Hægersjö och annorstädes.

Om en halvtimme senast skulle de sitta i båten, lugnade hon den nervöse löjtnanten och de hade medvind, så färden toge säkert icke lång tid.

»Pardon mademoiselle», sade Kordovnevski, i det han vördnadsfullt räckte henne sitt visitkort, »jag har ofta i legationen i London träffat en greve von Hæger, som ni frappant liknar. Ni skulle väl inte möjligen vara släkt?»

»Jo, det är nog min bror Lave», log Margareta. Hon hade ständigt hört om denna likhet med älsklingsbrodern, den näst äldste.

»Jag kan smickra mig med att vara hans vän», fortfor ryssen, »vi ha nyligen gjort en mycket angenäm båtfärd på Themsen tillsammans.»

»Å, då vet jag», utbrast Margareta livligt, »Lave berättade om en furst Wladimir, men han skriver litet slarvigt ibland, och tillnamnet kunde vi inte tyda. Han sade, att ni i höst — tyvärr — skulle resa till Asien.»

»Det är alldeles riktigt. De månader jag innan dess har till mitt förfogande vill jag dels använda på resor i Europa och dels vill jag hem till den 'svarta jorden', till mitt barndomsland Jekaterinoslav. Ni vet, var det ligger, mademoiselle?»

»Nej», Margareta skakade litet generad på huvudet, »är det i — i södra Ryssland?»

»Mais oui! Nära Azovska sjön, men mitt hem ligger alldeles ovanför porogerna vid Dnjepr, majestätiska forsar, mademoiselle, och från fönstren i vårt slott kan man se stäppens gylle-

ne hav av vajande, böljande solinvirkat fjädergräs. Det är så rikt, så glimmande som om allt gulds urkälla flöte fram just här. Ni skulle se det, mademoiselle, jag skulle vilja visa er, vad min fädernejord gömmer av dyrbarheter. Som ur ett smyckeskrin kan man lyfta i dagen praktfulla ädelstenar, skinande koppar, blodröd cinnober och silkesglänsande asbest. Ni ser så undrande på mig, mademoiselle!» Han böjde sig djupt över hennes hand och förde den till sina läppar: »Jag känner, att jag måste återse er. Därför berättar jag er om det jag håller kärast i världen.»

Margareta trodde helt enkelt, att den ovanligt sympatiska främlingen hade en skruv lös, ty det tycktes henne litet för onormalt med ett så skälvande het uttryck i rösten efter två minuters samtal. Nog hade hon hört talas om kärlek vid första ögonkastet, och ögonkast hade det sannerligen inte fattats, men hon blev så flat och besvärad över det glödande tonfallet, att hon hastigt drog handen till sig och tackade ödet, att »pågarna» i detsamma flåsande uppenbarade sig med den åtrådda nyckeln.

Hon tog med en böjning på huvudet adjö av de båda flygarna och övergöts ånyo av Durcards komplimanger och tacksägelser. Slutligen kom han springande efter henne:

»Ah je vous prie, votre adresse, mademoiselle!»

Han ville nödvändigt skicka henne en fotografi av sin familj. De skulle skriva några tacksamma ord allesammans, och om hon kom till Paris, måste hon lova att söka upp dem. Hans hustru skulle bli så lycklig över hennes besök.

Margareta hade händelsevis ett visitkort, på vilket det stod Lund i högra hörnet. Detta fick löjtnanten. Hon var verkligen ganska road av att få se, hur en sådan liten mans fru tog sig ut, och barnen, de voro väl som dockor.

»Nu kaffe», sade hon sig högt och bestämt, när hon fortsatte vägen fram förbi hamnen, och eftersom gatan där krökte rätt uppåt land, vände hon resolut ryggen åt sjön och brydde sig inte om att vänta på avfärden för att vinka. Hon ville sannerligen inte bli uppehållen igen. Det skulle varit Yvonne det här, tänkte hon skrattlystet. Å, vad hon skulle gjort för ett fint nummer av den ljuva klangen i 'Jag måste återse er'.

Det låg ett nästan förargligt snärjande väl-ljud i hans stämma. Hon hade svårt att bli det kvitt. Lave hade ju skrivit, att det var »den stiligaste, mest genomaristokratiska människa» man kunde tänka sig. Så lustigt det skulle bli att tala om den här historien för Lave. Om

hon hann, skulle hon skriva till honom i kväll. Men det var läxorna! Margareta fann det plötsligt oemotståndligt komiskt, att hon i själva verket bara var en skolflicka, som kunde få nedsatt sedebetyg, om hon vågade sitta på en restaurang eller bara promenera på en gata utan förkläde och utan giltigt skäl efter mörkrets inbrott.

»Jag måste återse er!» — Tyska, franska, svenska och historia hade de tills i morgon. — Hon skulle kanske inte berätta Lave alltihop. Det var nästan för genant. Men intressant var den sammetsögde ryssen, och tänk, så härligt att ha sett så mycket, och att ha det så väl förspänt, att han fick bli chef för ett gruvbolag eller bergsbruk, vad det kallades! — Slott hade han sagt! Hade Sovjet glömt bort att nalla det eller var det kanske inte stort bevänt med det, efter fursten blivit ingenjör?

Margareta stannade en sekund, sträckte upp armen och lyfte hästskon. Jag borde se det, tyckte han, det skulle kunna tänkas, herr moskovit, att jag får se det, att jag en vacker dag snör min ränsel och tar vandraresandaler på. Den vida, vida världen lockar mig förunderligt.

"**A**llt andas i fröjd:

Djupet och höjd,

Göken uti toppen och löjan vid strand,

Myran i sand.

Likaså vi.»

C. M. Bellman.

När skolklockan ringde efter slutat dagsarbete på lördagen, och flickor i alla åldrar rusade, skredo, flögo eller dansade ut på den stora, rymliga gårdsplanen, hade årets abiturienter fått veta, att »muntan» skulle gå av stapeln den tredje, fjärde och femte juni. Således mycket förr än man tänkt. Hela skolan hade dessutom fått en ängsligt spännande fråga besvarad, nämligen om nästa lördag skulle bli lovdag — och det skulle den. En med mycket iver motsedd studentkarneval var annonserad, omdebatterad och entusiastmerat omfattad. Det var den, som skulle gå av stapeln då.

Små tjocka flickungsben och slanka backfischben flöto ut genom grindarna så tätt som en flotte drives av stark ström, och det var sjungande sinnen och solblanka ögon och ett surr så starkt som det blir, när vårglada unga bin störta sig ut genom flustret.

Abiturienterna voro något stillsammare och kommo sist ut som större eller mindre blomklasar, lossade från kunskapens träd, de allra

flesta ljusklädda i svala drömlå, dimmgrå, grönskimrande, mattrosa eller drapfärgade klänningar. Arm i arm gingo de, två och två eller tre till fyra. Ingen tyst.

Doris och Mick kommo bland de sista, så olika till det yttre, att man redan därför måste fästa sig vid dem. Doris hade sin eviga grå frotté och sin lika eviga linnehatt, varunder håret satt klistrat intill huvudet ned mot nacken, där en hopsnodd hårtruls, stor som en knuten näve stod rätt ut. Ansiktet var lika glatt, redbart och klokt som alltid. Hon hade fått i uppdrag att sjunga solo på examen och gick just och nynnade melodien till den sång hon valt.

Monika Wibe verkade ung dam från topp till tå, vackert och dyrbart klädd, med de elegantaste moccaskor och vita handskar. Hon såg ut som en ljuvlig och sällsynt hägring, alltför spröd att höra verkligheten till. De korta lockarna ringlade sitt glänsande silke över den vita spetskragen, som föll brett ut på axlarna. Hatten var ett parisiskt mästerstycke, vars enkelhet kanske var det allra mest raffinerade.

»Gläder du dig åt karnevalen, Olaus», frågade hon, begagnande det aldrig förgätta smeknamnet på den beundrade väninnan.

»Å ja, inte översvallande. Jag har då sett cirkus och pajasupptåg förr, men det är klart,

att jag skall titta på tåget. Festplatsen får förbli ett terra incognita för undertecknad. Som bekant har jag inga försänkningar hos det täcka könets otäckningar.»

»Nej, men du kan väl följa med oss. Vet du — jag — jag har tänkt skriva och fråga, om inte Svante har lust att komma ned. Ser du, Lolo och far kommer, det har de lovat. Far skall för resten deltaga i något vetenskapligt jubileum, och det vore väl gräsligt roligt, om det bleve allihop vi där hemifrån, som samlades.»

»Kan Svante komma ifrån skolan då?»

»Ja, det är någon kurs, som han inte behöver vara med om, som börjar nu just. Det minns jag han sa i julas. Han skulle få dispens ifrån den, därför att den ingick i hans verkstadsarbete i sommar. Och han skall i alla fall hit ned till Hälsingborgs elektricitetsverk och praktisera. Tycker du det är — påfluget att skriva?»

»Nej, jag tycker det är väldigt hyggligt av dig, lilla Mick. Du är den trofastaste själ jag känner, och jag unnar dig oss 'allihop', som du säger. Men Mick — hade inte Svante blivit konstig i julas. Min simplicitet begrep honom åtminstone inte.»

»Konstig? — Hur då?»

»Ja, se det är kvistigt att förklara för den, som inte rotar i psykiologi. Han var som —

som Goddag! — Yxskaft, om du kan ha nå'n ledning av det. Jag träffade honom bara ett par gånger och jag tyckte, att han var rätt så särdeles — och — ska jag sjunga ut?»

»Visst ska du det!»

»Ena gången tänkte jag, att han blivit för stockholmsk för vår lilla stad och vantrivdes så att han kunde gå åt. Andra gången fick jag det intrycket, att han var kär i dig och ville du skulle märka det och ville det ändå inte ärligt, precis som när man tycker det är skoj att vara blindbock och inte har lust att ta någon, men i alla fall skäms för att gå med förbundna ögon så länge.»

Mick rynkade ögonbrynen.

»Hör du, Olaus, det där var bestämt det dunkelt tänkta, efter därav lär följa det dunkelt sagda. Men tror du verkligen...? Nej, säg ingenting — inte nu — inte här. Cilluf och Yvonne kan höra det, och där kommer Margareta. Låt mig bara veta, om jag skall skriva. Ja? — Nej?»

»Skriv du, och hoppoms, att han har hut i sig att uppskatta det!»

Cilluf vände i detsamma en självlysande profil över en stadig skuldra mot de två.

»Nej, var det ni. Jag är rämnande, rasande glad för karnevalslovet och för att vi äntligen vet, när vi ska upp i muntan och för att här är

en, som ska på bal i kväll. Vårbal på Alnarp, små töser! Där kan man alltid lista sig till en kavaljer till karnevalen.»

»En!» Yvonne suckade betungad. »Om någon ville hjälpa mig att välja. Jag är bjuden av fyra och vill hemskt gärna gå med dem alla.»

»Kära du», sade Margareta, »laga, att du har två ordinarie och två suppleanter, så riskerar du inte, att det går som på sista studentbalen, att 'den utvalde' får förhinder, och du måste stanna hemma.»

»Du är alltid så kitslig nu för tiden, Margareta», inföll Yvonne. »Gräsligt viktigt är du. Och det skall jag undanbe mig en annan gång, att du viskar uppåt väggarna galet, bara för att jag skall få förargelse.»

»Vad har hon nu tutat i dig för dumheter», undrade Doris intresserad.

»Å, det var under svenskan. Jag fick frågan på Vennerberg, och jag visste mycket väl, att han skrivit nå't, som hette Gluntarna. Och så sa jag, att det var visor, men det tyckte professorn inte var rätta uttrycket, och då viskade Margareta, att det var ballader i folkton. Och det sa jag.»

Doris frustskrattade.

»Var fick du ett sådant infall ifrån, Margareta?»

»Ja, det vet jag inte. Vi var så slöa allihop,

och vi kvicknar bäst till, när någon dabbar sig. Jag tycker för resten, att de sentimentalaste är babbelader, som jag lär ha sagt, när jag befann mig i litteraturens yttersta förgård: barnkammaren med sagor och — babbelader. Ni må tro, dadda kan. Den här, ni, med trettio två verser:

Kuno, trogen syskonkärlek ägnar jag åt dig,
fordra ingen annan kärlek för det smärtar mig.
Ömt vi skiljas må som vänner, ömt vi träffas må;
tåren, som mitt öga bränner, kan jag ej förstå.

Vem följer med och provar en klänning»,
avbröt hon, »jag syr studentblåsan här i stan.
Kom med någon hygglig själ!»

»Ja, om du själv vore en hygglig själ, kunde jag gå med dig», inföll Yvonne försonligt. »Det är så livat att gå till sömmerskor. Förr sydde vi alltid på N. K. Det var flott, må ni tro! Här är så vådligt småstadsaktigt emot i Stockholm. Jag är själaglad, att Thérèse (det var systemen) förlovat sig med en stockholmare och en rik pamp. Om de bara ville raska på att gifta sig, så man kunde få sig en riktig huvudstads-vinter.»

De fem flickorna gingo nu på ett led Bytaregatan fram mot stråket, där man mötte alla bekanta alla dagar på alla tider.

Doris högg in:

»Vet du vad, Yvonne, jag hedrar dig med att

tro, att du inte är så fjantig och ytlig som du låter. Du skall väl ta dig något till? Inte menar du, att du bara skall roa dig.»

»Jo, du, intensivt», svarade Yvonne ärligt. »Jag är skapad till det. Ursäkta höglärde blivande professor, men *min* vita mössa är utslutande tänkt som ett glädjens kårmarke. Jag har en bussig farbror och tant, som tar mig med till Marstrand i sommar, och se'n — ja, se'n hoppas jag på Thérèse.»

»Usch», utbrast Doris med eftertryck, »så'nt där är hönsigt, tycker jag. Adjö med er. Jag går inte på Bullis, där är för trångt för mig. Yvonne, Yvonne, gör mig inte gråhårig av bekymmer över din försumpning. Bättra dig, unga kvinna! Du har söndagen på dig till botgöring. Vi träffas om måndag — vid Filippi. Ajöken. Går du med mig, Mick?»

»Nej, jag kilar kanske upp ett slag i eftermiddag. Jag skall skriva till mor.»

»Ja, det var sant, du skulle skriva — förskriv dig bara inte, Mick!»

Doris rutschade i väg på breda fötter i breda skor och med en min av stolt och glad äganderätt till framtiden.

Cilluf följde de tre andra Klostergatan upp, så gick hon åt sitt håll till faster Bengtas stekta Limhamnssill och tunna pannkakor. Faster Bengta var änka efter en kyrkoherde, det var

hennes enda storhet. Och som ett levande äreminne gick hon kvar på jorden, talande om sin Jonas' många dygder medan hon vårdade prästgårdsmöbler och prästgårdsblommor samt brorsdottern Cilliuf, allt med flegmatisk undergivenhet.

När Yvonne och Margareta kommo hem från sömmerskan, stod fru Marie-Aurore Fagert darrande i tamburen med ett telegram i handen.

»Det är till dig, min söta flicka», vände hon sig blott beklagande till Margareta. »Herre Gud, måtte det inte skett någon svår olycka på Hægersjö.»

»Det behöver väl inte ha skett någon olycka alls, för att det kommer telegram», tog Margareta saken lugnt, men slet i alla fall fort upp telegrammet. Det var från Lave och lydde:

»Min vän Kordovnevski kommer till Lund, söker upp dig som ciceron. Haft telegram nyss. Little gentlelady, agreeable, if you please.

Lave.»

Margareta rodnade häftigt och kramade ihop telegrammet.

»Vad var det, min lilla vän, vem är sjuk», undrade mostern.

»Ingen alls», svarade Margareta och brast ut i ett hjärtligt skratt, ty hon ämnade spela

deus ex machina för Yvonne med den efterhängsne ingenjören som scenfigur. Han skulle helt enkelt få *henne* till ciceron. »Det var från Lave», tillade hon och vände sig till Yvonne, »tänk du en sådan lustig tillfällighet! Den där ryske ingenjören, som hade ett så gott öga till dig häromdagen, furst Kordovnevski, du minns, ämnar sig hit till Lund. Lave har skrivit om honom förut, och nu ber han, att — att någon av oss skall visa honom stan. Jag anhåller, att du åtar dig uppdraget.»

Yvonne betvivlade icke ett ögonblick, att rysens heta blick *egentligen* gällt henne och nickade nu nådigt.

»All right, men det värsta blir, hur vi ska förstå varandra.»

»Ni har ju blickarnas esperanto», sade Margareta och såg spjuveraktig ut, medan hon parterade telegrammet som om det varit kramsfågel.

Efter middagen satt Mick i sitt rum och skrev. Hon hade fått en idé, som gjorde henne jublande glad, och hon trodde alldeles säkert, att hennes Lolo skulle hjälpa henne med dess utförande.

Men — efter hon nu beslutat skriva till Svante Bergby, skulle hon göra det först, me-

dan glädjen dunkade henne i bröstet, som ville den ta ut hennes hjärta och lyfta det mot vårglans och blåskimrande förhoppningar. Och hon skrev:

»Kära Svante.

Du tycker väl, att jag är bra konstig, som inte tackat dig ordentligt för telegrammet på min födelsedag, bara skickat ett vy, men» — Micks sanningskärlek gjorde revolt, när hon ämnade fortsätta slentrianmässigt med att tiden gått så fort etc., etc. Hon stannade vid detta »men», som vid en stängd grind. Slutligen trängde tankar och penna igenom den och meningen avslutades — »jag visste inte, om du hade tid eller lust att läsa brev, efter du aldrig skrivit själv.

I dag ha vi fått veta våra examensdagar. Doris skall upp första dagen och jag den sista, vilket blir den femte juni. Ibland har jag gått och glatt mig åt, att du skulle komma ned till Lund då, men nu undrar jag, om du inte hellre skulle vilja komma den 20 maj, åtta dagar i dag, ty då blir det studentkarneval, något som lär vara mycket festligt. Far och mor ha lovat komma och sedan stanna till studentexamen är över. Det skulle vara så roligt, om vi vore här allihopa, far och mor, du, Doris och jag. Doris är sig lik, det vill säga genomrar.

Det vore snällt, om du ville underrätta mig med ett par ord, så att jag kunde be far styra om rum.

Här är mycket vackert just nu, och en massa vildblommor, som du visst aldrig sett. Vi ha inte så värst mycket att göra. Doris har förstås flera elever, men hon hinner med allting, och vi kunde nog följas åt ut i något, som är alldeles underbart och heter Dalby hage.

Du är så välkommen, Svante.

Din» — nej, det dugde inte med bara det enda lilla trohjärtat ärliga ordet. Det kunde få obehag, om det inte drog med sig ett skyddsvärn, och hon skrev långsamt på samma rad: »— barndomsvän.» Och under, lättad att vara vid målet:

»Mick.»

Hon skulle inte läsa igenom brevet, inte göra sig själv osäker utan strax stoppa in det i kuvertet, försegla detta och *förbjuda* sig att slita upp det igen, som hon gjort så många gånger med just därför aldrig avsända brev.

Så! Nu skulle hon inte låtsas att det fanns ett brev till teknologen, herr Svante Bergby, utan endast ett längtansfullt tomt ark och en ivrig reservoarpenna, som knappt ville vänta på de många bokstäver, vilka behövdes i ett brev, till och med till Lolo, fast hon förstod tio gånger fortare och bättre än andra.

»Allra käraste Lolo.

Den femte juni hoppas vi, att din Mick sätter kronan på verket och studentmössan på knoppen. Och så du, väntar jag dig och far säkert på fredag kväll. Ni stannar här hela veckan, säg? Far skall förstås till Köpenhamn och tala med några lärda gubbar en dag, och du följer lika förstås med, men jag har er ändå i närheten.

Och så kommer min Kerstin den femte juni, det har du lovat, Lolo. Hon skall bara säga till Hanna och Elvira, att de taga riktigt hand om mina små vovvar. — Du, Lolo, vad jag ändå är egoistisk! Jag gottar mig alldeles hänsynslöst och superlativt vid tanken på, att Kerstin skall komma hit och packa ned alla mina tillhörigheter. Då blir ingenting glömt och ingenting slarvigt. Och så, när jag kommer hem till Värnen, lägger hon allting där det skall vara, medan jag uteslutande fyller håg och hjärna och alla sinnen med en jublande fanfar: Hemma! Hemma på Värnen!

Lilla rara, älskade Lolo-mor! Jag har något att be dig om, och jag blir gränslöst glad, om du säger ja till min bön. Häromdagen, när jag i skymningen kom upp till Doris, satt hon underligt nog sysslolös och var så tjock i rösten, när hon hälsade. Det märktes, att hon var ledsen,

men man kan ju aldrig få henne att erkänna det.

Så började vi prata, och jag glömde bort att hon varit nedstämd och talade om, hur jag gladde mig åt, att ni skulle komma till min examen och mormor och ett par av kusinerna.

Och tänk så sade jag något oerhört tanklöst. Jag fattar inte, hur jag kunde vara så idiotisk! Jag sade:

'Det är just det, som gör en examen festlig, att man ser, hur människor man håller av, är lika glada som man själv.'

Doris satt moltyst. Och *då* begrep jag. Hon skulle ju inte ha någon av de sina med. Jag bad henne om förlåtelse för min själviskhet och frågade henne, om det var det, att ingen kom ned till hennes studentexamen hon varit ledsen för.

'Ja, man är ju korkad ibland', svarade hon så där kärvt, som du vet hon brukar, när hon är upprörd. 'Det är ju klart att en fattiglapp inte kan skruda sig med så dyrbar festglädje som en av ens egna kära att flyga om halsen. Men bry dig inte om mig, Mick, förrän jag rasat ut invändigt. Jag är ett otacksamt stycke, och det vill jag inte vara. Dina föräldrar ger mig ju både inackorderingspengar och böcker, och jag borde ha stryk, när jag är oförnöjd.'

Om en liten stund var hon glad och rar som

vanligt, och vi låtsades bägge två, att det varit så hela tiden, men jag har tänkt varenda dag efteråt på, att hon skulle bli så ensam, fast hon hade oss.

Och ser du, Lolo, om Kerstin finge resa ett par dagar förr och ta Harry med sig hit, skulle jag inte önska mig något annat i studentpresent. Doris' värdinna är en så snäll gammal fröken. Harry skulle nog gärna få ligga på hennes matrumssoffa eller någonstans, och så hade Doris honom att flyga om halsen. Du vet, hur gränslöst förtjust hon är i sin bror.

Jag tror säkert, att du inte säger nej, Lolo. Det är ju ingenting krångligt eller besvärligt, bara så ohejdat, överdådigt roligt. Om du inte vill, att Kerstin skall resa förrän den femte, kan Harry utmärkt reda sig ensam. Han är ju tretton år. Å, jag gläder mig, jag gläder mig, Lolo, när jag tänker på, att han skall stå där med blommor och lagerkrans och käpp åt stora syster, och hon inte ha en aning om det. Jag har redan köpt studentkäpp åt henne, den vackraste jag kunde få tag i, men om Harry lämnar fram den, blir den en féstav.

Lolo, du svarar strax. Du telegraferar. Det behövs bara ett ord: *Ja!*

Jag kan inte vänta på svar till om fredag, då dör jag av spänning. Hälsa far och Castor och Pollux och hela Värnen, mitt älskade Värnen!

Vad violerna måtte dofta ljuvligt just nu. Ha svalorna flyttat in i sina gamla bon? Jag längtar efter vart grässtrå och vart blad i hemmaträdgården. Men jag längtar också efter min vita mössa. Jag tycker, att när jag blir student, är det det första jag levat mig fram till och fullföljt utan att du lyft bort allt, som varit litet tungt och jobbigt.

Välkommen hit, allra käraste Lolo, jag skriver ett kärleksbrev till far i morgon, säg honom det.

Er Mick. Din Mick. Värnens Mick.»

*

På måndagen kom professorskan Wibes telegrafiska svar till Mick:

»Kungligt lyckliga Harry går redan i resfeber.

Lolo.»

Mick strålade hela den dagen och hela den därpå följande, så att Doris undrade, om hon fått någon skrivelse från Stockholm, men när hon ej självmant gav sitt förtroende, skulle det naturligtvis ej klämmas ur henne, även om, som

Doris uttryckte det i tankarna: vänskapens pallett gärna tog emot både blått och grönt och rött för att sedan ha färger till en futuristisk bild av tro, hopp och kärlek.

Kotteriet »de fem», som kamraterna kallade Doris, Monika, Margareta, Cilluf och Yvonne, startade för arbetsveckan med tindrande gott humör. Cilluf hade fått en kavaljer för karnevalen, en, som de andra knappt skulle fått två ord ur, men som hade tusen saker att säga sin egen »tösabit», och var Cilluf stod eller gick, gnolade hon beständigt:

»Uti vår hage, där växa blå bär.
Kom hjärtans fröjd!
Vill du mig något, så träffas vi där.
Kom liljor och akvileja,
kom rosor och salivia.
Kom ljuva krusmynta,
kom hjärtans kär.»

Lektionerna gingo lätt och glatt. Cilluf och Yvonne »åkte» visserligen ibland, men på det hela taget redde de — eller andra! — upp kvistigheterna, och rampfeber hade ingen av »de fem». Yvonne *borde* haft det, men hon hade efter Margaretas överlåtande av ciceronskapet fått rampfeber av annat slag och väntade med tända blickar på »upplevelsen». Inom henne

log en yster skadeglädje vid föreställningen om, att hon möjligen skulle komma att överglänsa både Margareta och Thérèse, och hon trodde det bästa om slumpens gunstbenägna hjälp. Slump var ju ett maskulint ord, och allt manligt föll till föga för hennes trollmakt.

Det föll henne inte in, att hon förgudade sig själv. Koketteriet och egocentriciteten voro så inmängda i hennes karaktär, att hon ej kunde avskilja dem därifrån, och lilla, anspråkslösa fru Fagert beundrade den stolta jungfru, hon en gång skämt bort som »jordens sötaste unge». Allt vad hon kunde skrapa ihop på inackorderingar, och allt, vad släkten frikostigt bestod stackars lilla Marie-Aurore, gick till hennes flickors kläder och nöjen. En svåger betalade hyran för hennes våning, en bror ordnade hennes övriga affärer. Hon levde i ett slags sorgfritt beroende, vilket varken tyngde henne eller döttrarna, och alla tre skulle blivit ytterst förvånade, om någon kallat dem parasiter. Det gjorde för övrigt ingen; de befunno sig innanför den kinesiska mur, där den högre societeten skyddar de sina.

Margareta gick och njöt av det spratt hon skulle spela herr ingenjören, och hon hade också fått något att gnola på, men det blev bara:

»Ur vägen, moskoviter . . .»

Hon och Doris skötte för övrigt med levande intresse studierna. Margareta sög till sig dessa sista veckor i skolan, som vore hon vid en oas med ett friskt källflöde, varav hon ville dricka sig otörstig för en lång, torr ökenvandring. Hänförd och med högburet huvud lyssnade hon, och när kamraterna kallade en lärare tråkig, stirrade hon förundrad på dem. Under hela gymnasietiden hade hennes vitala intelligens aldrig tröttats så, att hon ens fann en lektion enformig. Var det ej innehåll nog i den, tillsatte hon av sitt brinnande begär efter vetande, vad som fattades, och gjorde ivriga spörsmål.

Monika, Margareta och Yvonne voro i samma avdelning. De två förstnämnda tävlade alltid om betygsgrader, men Monika behöll oftast segern. Hon tog uppgifterna djupare, mera inifrån utan att dock som Cilluf »gno med läxorna». Hon läste som den, vilken har fått bildningen nästan till skänks, men utan att gå utom kursen. En läxa var för henne ett fixerat arbetsområde. Något mål framom den stundande examen ägde hon icke. Margareta däremot lockades av varje oförstått ord, varje i en berättelse inlagd myt. Och stod hon inför en filosofisk lärosats i all korthet framställd, tog hon reda på större och vidlyftigare litteratur och satte sig in i själva grunduppgiften. Läxorna

voro för henne landgångar, som drogos in så fort hon kom ombord på sina drömmars och önskingars skepp, lastat med ett vetande, vilket visserligen skolan skänkt henne, men ej de genomtröskade kurserna. — — —

Det var en sällsynt vacker vår, som knoppades omkring de unga och sjöng sig in i deras blod, så att varje dag blev en tonljus melodi, en lärkdrill i molnfri rymd.

*"Om våren, gråt om våren
ditt hjärtas svärmeri,
ty solen torkar tåren,
det finns ej kval däri.*

*En skur på gröna knoppar,
som springa efteråt,
ett salt av honungsdroppar,
är hjärtats ungdomsgråt.»*

E. A. Karlfeldt.

Monika Wibe hade varit i den av hela Lund kända Ekmanska trädgården vid Magle Kyrkogata och frossat av dess majfägring. Hon hade köpt ett mäktigt fång doftande spröda pingstliljor, vårens bleka stjärnor, vilka från önskningarnas oändliga himlavalv tyckas ha dalt ned i mullen, så stilla som blott de vackraste stjärnorna falla. Hon hade också köpt tulpaner, majs rubinröda festbägare, fyllda till randen av fröjdens trolldryck, endast förnimbar för den, vilken blivit trollbunden av lyckan. Gyllne primulor hade hon köpt; som nyckelknippor av purt guld sutto de otaliga blommorna samman. Varje liten blomsternyckel kunde — rätt inpassad — öppna en hjärtedörr. Stoltest och gladast var Mick över de druvblå pärlhyacinterna, Lolos favoritblommor, vilka inte ville trivas på Värnen. Nu skulle mor få sitt lystmäte. När far och mor kommo i morgon kväll, skulle de finna all vårens härlighet på hotellrummet.

Men Mick hade måst gå till trädgården på

torsdagen, då hon både ville välja och bära hem blommorna själv. I morgon var det nämligen en ovanligt ansträngande skoldag, och hon skulle inte hinna med något annat än lektioner och läxor.

Det bleve bäst, att hon ginge direkt upp på hotellet. Vaser hade de naturligtvis där. Medan hon bar sina blommor så kärleksfullt som de levande väsen de voro, tänkte hon oavbrutet under alla andra tankar på det brev hon väntade från Svante och på, hur det skulle bli, om han komme. Hon hade känt sig så lätt och ljus till sinnes de sista dagarna, att hon starkt frestades att tro på hans ankomst. Det vore mycket naturligare, att han skulle hörsamma hennes önskan än motsatsen. Sedan dröjde det ju en evighet, innan de träffades, ty även om han komme hem till julen var ju månader evigheters evighet för den som längtade. Så underligt, mumlade det vemodigt inom henne: »Längtan heter min arvedel!»

Hon föreställde sig, hur hon skulle visa Svante allt han brydde sig om att se i Lund och dess omnejd. Kulturmuseet ville han nog studera grundligt. Och i Botaniska trädgården bleve han säkert alldeles förtjust. Annars kunde han allting tusen gånger bättre än hon, men blommor kände hon nästan lika bra till. Och — hon stannade med hela sitt famnade blom-

sterfång och log åt den glada överraskning hon kunde bereda barndomsvännen — han hade bestämt aldrig hört nakna galar. Det fanns massor av nakna galar nere i stadsparken och en lärd zoolog hade sagt, att i år hade den äkta sorten kommit igen. Förut hade det nästan ett decennium varit ett slags bastardnacka galar.

Just som hon steg upp för hotelltrappan, trädde en smärt, ljusklädd herre ut genom svängdörren. Han såg förströdd på henne som en född estetiker ovillkorligen observerar färg och harmoni. Mick märkte knappt först annat, än att någon stod litet i vägen för henne och hennes floreala rikedom, men plötsligt erinrade hon sig, att de mörka ögon, vilka betraktade henne, hade sett på henne förr med ett vänligt främlingsintresse utan innebörd.

Och nu hälsade han artigt.

Hon böjde på huvudet. Det var ju den ryske ingenjören, furst Kordovnevski, som Yvonne gick och skröt med, att hon väntade. Jaså, han hade verkligen kommit. Då flöge väl Yvonne upp till sjunde himlen. Mick skulle mer än gärna följa efter dit, om ...

Hon praktiserade sig in genom svängdörren och gick fram till portiern för att få reda på, vilket rum far och mor skulle ha. När hon återvände ut i hallen, stod ryssen där.

»Pardon mademoiselle — ni veta — varthän mademoiselle von Hæger boa.»

Minsann inbillade han sig inte, att han lärt sig svenska! Nå, alldeles urbota var det ju inte, om han ingenting kunnat före Kristi himmelfärdsdag. Men det var också ett sätt att fråga efter Margareta, om han ämnade söka upp Yvonne!

»Menar ni inte fröken Fagert», frågade Mick stramt.

»Ah, mais non, je ne känna *icke* mademoiselle. Fa-Fa...»

»Fagert», sade Mick distinkt. »Fröken von Hæger bor hos sin moster, fru Fagert. Skall jag säga det på engelska», frågade Mick, då hon märkte, att hennes svenska tydlighet för ryssen var ett hopplöst dunkel.

»O yes, if you please.»

Och Mick, som kände sig säkrare på engelska än franska, upprepade meningen översatt.

Ryssen förklarade, att han visste det Margareta bodde hos sin moster. Men han hade ej kunnat uttala hennes namn så, att de förstått honom här på hotellet, och i telefonkatalogen stod inte Fagert.

Nej, det var alldeles riktigt. Fru Fagerts nerver tålde ej telefon i våningen. Detta var en reminiscens av den ekonomiska eruptionen,

och visst det enda, vari hennes flickor ingenting förmådde över henne.

Mick lyckades göra begripligt för ryssen, hur han skulle gå, men han sade bestämt:

»Auto, yes I will take auto. Now I know the adress!«

Han ville absolut ha reda på, vid vilken tid han kunde träffa Margareta. Fastän det föreföll mystiskt efter allt Yvones skroderande om hur märkvärdigt det var, att herrar alltid observerade *henne*, måtte hon fått detta om bakfoten, ty här var det endast och uteslutande fråga om Margareta, något Mick mycket bättre förstod, ty Yvonne var bra obetydlig.

När hon en timme senare kom hem, hade ingenjör Kordovnevski varit på visit, och de tre damerna Fagert utgjöto sig i superlativer över hans älskvärdhet, då däremot Margareta icke tycktes vidare berörd av hans elegans, världsvana och intressanta konversation.

Yvonne verkade kanske, trots sin påtaga käckhet, en smula avsnoppad. Det hade visst med all önskvärd tydlighet framgått, att hon *icke* var huvudpersonen vid hans besök. Men — tycktes hon tänka — vad som ej är, kan bli. Och hon ropade efter Mick genom korridoren:

»I övermorgon får vi furstligt middagsfrämande, Monika!«

Det var det riktiga kolibrifladdret över hen-

ne, där hon snurrade runt bland salongens stolar, spegelbord och palmer. Margaretas tysta, metalliska skratt ljud en smula gäckande och överlägset:

»Ja, du skall väl låta din furste föra dig till bordet, Yvonne!»

— — —

Mick stängde sin dörr och gick, som hon alltid brukade, direkt fram till skrivbordet för att se, om det kommit brev. Nej, bordsalmanackans gröna läskapper hade bara några små plumpar eljest inga främmande kroppar på sin plana yta.

Mick blev med ens trött, närmast ljuvligt trött, så att hon inbillade sig själv, att hon knappast skulle orkat läsa ens ett brev just nu. Vår luften hade sökt henne. Hon skulle knyta sig en stund på schäslongen. I det Fagertska hemmet åt man middag klockan fem, så hon hade en dryg timme på sig. Välbehagligt sjönk det ljuslockiga huvudet ned mot den violfärgade sidenkudden. Nu drömmer jag om violerna där hemma, var hennes sista rediga tanke före inslumrandet, och leendet dröjde kvar över ett litet blekt, lyckligt ansikte.

Mick vaknade vid gonggongens malmklin-gande slag, vilken kallade de tio damerna i »volièren», som en student döpt fru Fagerts pensionat, till middag.

Det hasade tunga, gamla fötter och ilade unga

och lätta utanför i den mattbelagda korridoren. Ett muntert hundskall hyssjades smeksamt ned. Det var amiralskan Borgcronas Lippe, som talade om för sin döva matte, att det skulle van-
kas mat.

Amiralskan hade fattat en gammal, själv-upptagen dams litet torrsmuliga tillgivenhet för Mick. Och närhelst de träffades, föll alltid samtalet på Lippe, som var världens klokaste hund, sade amiralskan. Emellertid hade Lippe varit anledning till, att intet storstads-pensionat ville ta emot hans matte, och fru Fagert gjorde också svårigheter, hur beskedlig hon än var. Hon hade uppställt som villkor för inackorderingen att under sommarmånaderna få stänga sitt hus och resa hur och när hon hade lust till sina många släktingar, både en sparsamhetsåtgärd och en angenäm förströelse.

Amiralskan förfogade också över släkt och vänner — så länge hennes Patrik levat, hade de fört stort hus —, men dessa »rysligt söta» människor hade ett fel: de bjödo icke Lippe med. Och därför hade somrarna blivit ett martyrium för amiralskan, ty var skulle hon lämna Lippe utan att leva i ständig ångest för, huru han hade det?

»Det är väl bra mycket lättare med barn, som kan skriva brev till en och beklaga sig», menade amiralskan, »en liten hund kan ju bara gnälla

och längta och ha det svårt. Jag vet ingen års-tid jag tycker är horribblare än sommaren.»

Monika kunde aldrig se amiralskan utan att tänka på detta. Alltsedan hon fått sina egna älskade vovvar, hade hon riktigt börjat förstå, hur synd det kunde vara om hundar, som inte hade det bra. Castor hade varit förfärligt sjuk, när hon varit hemma under påsken, och hon skulle aldrig glömma sin ängslan, att han skulle dö. Han blev dock frisk, och Micks glädje var gränslös. Denna händelse och ännu mera amiralskans jeremiader, hade givit en kraftig stöt åt en plan, som Monika själv i början funnit fantastisk, men som slagit så livskraftiga rötter inom henne, att den gång på gång sköt upp djärva tankeskott, i synnerhet när hon kände sig oförstådd och oförstående bland sina jämnåriga, eller när hon frågade sig, om det inte kunde finnas en livsuppgift också för henne — så helt och hållet hennes, att hon förmådde sätta in ett levande intresse på den och glömma sin olust för handlingskraft.

Hon visste, att hon saknade både förmåga och styrka att nå de mål, som far och mor hunnit inom vetenskapen. Längre än till studenten kom inte hon, men fast det var så litet i jämförelse med dem, voro de rörande glada över att hon velat ta denna examen.

Nu hade hon fattat ett oåterkalleligt beslut.

Hon skulle tala med Lolo om sin plan redan här i Lund. Lolo skrattade aldrig åt henne eller gjorde narr av henne för att hon var så »egen». Och blev det, som hon hoppades, skulle både amiralskan och feta Lippe få en god sommar, trygga för varandras välbefinnande.

— — —

Strax efter middagen gick Mick in till sig igen för att läsa. Hon hade ett horn i sidan till latinet och slog utan entusiasm upp grammatikläxan. Med fingrarna i öronen, rabblade hon högt upp sats efter sats och hade just slutat: »Donec eris felix, multos numerabis amicos», då det knackade på dörren och Yvonne strax därefter öppnade den, viftande med ett brev.

»Till dig, Monika! Från vem? Ja, se det är nog den stora hemligheten.»

»Tack!»

Mick tog hastigt sitt brev.

»Var det det rätta», frågade Yvonne skratande: »Den vita rosen blev så röd', som det står i visan.»

Hon väntade en sekund i dörröppningen och hörde Mick svara med en underlig blandning av jubel och försagdhet i tonfallet:

»Ja, det var det jag väntat. Tack!»

Dörren stängdes. Yvonne jazzade som hon brukade genom korridoren. Och Mick stod med det öppnade brevet tryckt mot bröstet.

Hon föreställde sig, att det skulle vara kort, kanske bara en sida. Men hur skulle det börja, och vad skulle det ha för underskrift? Och innehållet! Kom han?

Hennes små, tunna, kalla fingrar skälvde, så att brevet prasslade likt ett höstens torra löv. Usch, att jag skall vara så feg, tänkte hon. Nu — nu river jag upp kuvertet!

Men minst två minuter till förblev hon stående med bultande hjärta och ögonen svarta av sinnesrörelse.

Slutligen — — —

»Kära Mick.

Tack för ditt vänliga brev. Det gläder mig höra, att du nu snart hoppas vara nybakad student eller studentska heter det visst.

Det skulle varit roligt att få se en studentkarneval, men tyvärr medger ej tiden detta. Jag har visserligen — för praktiska övningars skull och då jag är färdig med pågående kurs — fått tillåtelse att vara befriad från skolarbetet den sista veckan. Men jag ämnar begagna min ledighet till elektriska experiment och reser sedan den åttonde juni direkt till Hälsingborg.

Förlåt, att jag upptar din tid med dessa meddelanden om min ringa person och mottag redan nu min hjärtliga lyckönskan till den vita mössan.

Vill du hälsa Tant och Farbror så mycket
från deras och din

tacksamt tillgivne
Svante Bergby.»

Mick läste om och om igen de prydligt skrivna raderna, stirrade på dem som om de varit en fixeringsbild, vilken slutligen skulle uppenbara den fördolda figur, för vars förhållande alla dessa streck och prickar utformats.

Men hur hon läste, och hur hon stirrade, såg hon endast de tydliga, fattiga, utsvultna orden, som det var synd om för deras hungrande tomhets skull. Någon erfarenhet om känslor hade icke Mick, men instinktivt förstod hon, att om Svante hållit av henne, som hon höll av honom, skulle han aldrig skrivit så — *kunde* han ej skrivit så.

Som ett fågelbo, övergivet av sina vingade, sjungande invånare, var hennes unga hjärta i denna stund. Därinne hade tankefåglar byggt bo av drömmens halmstrån och drillat av fröjd och hopp, och så med ens blev det bara ett tomt rum, vilket inga fåglar mera skulle flytta in i denna vår — kanske aldrig.

Mick slätade ut brevet mot bordskivan, lade kinden intill det och grät med långa, förtvivlade, hopplösa snyftningar. Hon grät sönder alla tankar till heta tårar, grät som om hon

aldrig skulle sluta, som om tillvaron endast bestod av okuvlig sorg.

Och om någon frågat henne en timme senare, hur länge hon sörjt så, skulle hon ur sitt innersta svarat: Så länge, att jag har glömt, när jag var glad sist.

Men en timme var i alla fall maximum för den strida flod, vilken sköljde bort så många glädjens blomster. Sedan följde huvudvärk och mattighet. Motståndskraft saknade Mick helt och hållet. Hon sade till, att hon inte ville ha något te, ingenting ville hon ha. Hon skulle bara gå och lägga sig. Och hon tänkte: Jag undrar, om jag orkar det ens!

Men vid niotiden kom Doris.

»Hu, vad du ser ut, Mick», sade hon hurtigt, »är du sjuk, lilla tös?»

»Nej — ja! Det var hyggligt av dig att komma.»

Det tårvåta brevet låg kvar på bordet. Doris hann observera både det och dess »tatuering», innan Mick hastigt kastade in det i skrivportföljen.

Själv kröp hon ihop på schäslongen, beredd att bli ompysslad. Och Doris lade en silkeslen, färgvarm, italiensk filt över det lilla frysande människoknytet, strök det fuktiga lockhåret ur Micks heta panna, dränkte en näsduk med 4711 och lade den mot hennes tinningar, varefter hon

satte sig hur som helst på vilken stol som helst — avvaktande.

»Doris — jag — jag—», Mick svalde en snyftning, »har haft brev från Svante.»

»Har du det. Det var obehagligt i högsta grad.»

»Vad — sa du?» Mick blev så förbryllad, att hon måste titta upp på Doris.

»Jag sa, att det var obehagligt i högsta grad. För han hör till de konstifysa passagerare, som kallas karlar, och dem kan det vara både ruter och hjärter i, men aldrig hänsyn. Ja, du tycker, att det kan jag inte döma om, men ifall jag skulle bunta ihop alla de brinnande förtroenden jag fått av kamraterna i den vägen, skulle det bli ett väldigt bål, och sicken en askhög se'n! Nå, det hör inte till satsfogningen. Huvudsatsen var: 'Jag har haft brev från Svante. Bidsatsen...?'»

»Han kommer inte, Doris. Du — å, sätt dig här! Det är något jag bara kan fråga dig om.»

Doris satte sig på schäslongkanten och fyllde bra, fast hon bemödade sig om att krympa in lemmarna. Och Mick lade hennes stora, goda, stadiga hand över sina ögon, när hon viskade:

»Tror du, att han inte bryr sig ett dugg om mig mera?»

»Han skulle veta hut», utbrast Doris med eftertryck. Så fann hon, att hon varit »för

grov i målet», och tillade mera sansat: »Kära Mick, visst bryr han sig om dig, men du är alldeles för eftergiven, och herr Svante ska hållas kort. Han tror förstås, att därför att han är ett ingenjörsgeni — som dom säger —, kan han få vara nosig och hög. Det aktade han sig allt för, när vi var små och lekte på Värnen! Han blev litet bortbytt den där sommaren på Bornholm för tre år sedan, och — — —»

»Tror du inte han glömt Rigmor Elers än?»

»Joo, det tror jag. Jo Mick, det tror jag säkert! Gråt inte — nej, gråt inte! Tänk, om du skulle bli sjuk till i morgon, när professorsn kommer. Mick, det vore synd om din glada mamma, hör du! Och så — ja, så vet jag inte, varför du gråter! För Svante är ju varken hängd eller slängd. Jag menar, att han varken är död eller förlovad. Och du är ju det vackraste gud har skapat och det allra, allra trofastaste. Det kommer han klart underfund med till sist. Kör i vind, Mick! — Kan du samhällsläran eller skall jag dra den för dig?»

»Ja tack, dra den, är du snäll.»

Mick lade sig bekvämt tillrätta och försökte följa med Doris' säkra, fasta stämman, så lugn som om aldrig några vårstormar brusat igenom hennes sinne. Intet förrådde den av de strider hon redan utkämpat med verkliga fiender: fattigdom och umbäranden.

Ibland suckade Mick djupt, som om en sten och ännu en lossat från hjärtebördan, för det var ju så obeskrivligt lyckligt sant, att Svante fanns i gott behåll, och *om* han också svärmade för någon, så var han i alla fall inte förlovad.

*

Med samma post som Monika Wibe erhöll Svantes brev, hade Margareta erhållit en lång skrivelse från bror Lave.

För att bereda rum åt alla »volièrens» inhyssingar hade två våningar sammanslagits, och Margareta hade sitt rum i annexvåningen. Det var ett stort, vackert hörnrum, ursprungligen ämnat till salong, varför det hade ett burspråksfönster, och från detta en härlig utsikt, så vidsträckt, att man föreställde sig kunna se en strimma av Sundet blänka fram.

För att slippa säng och lavoar synliga, hade en lös vägg uppsatts till ett slags alkov. Tjocka, persiska draperier tjänade som förhänge. Margareta hade möbler från Hægersjö, gamla förtrogna herrgårdsmöbler, som hon trivdes med. En med många träslag inlagd hög chiffonier, en empiresoffa med stolar till och framför soffan ett klaffbord av glänsande svart päronträ. Det hade massiv pelarfot med bronsgirlinger.

Över en hel vägg sträckte sig den låga bokhyllan, vars översta reol upptogs av jordglob, en del mineraler, kartrullar och diverse mappar. En clavecin stod spenslig och gengångaraktig mitt emot bokhyllan. Burspråket upptogs av ett skrivbord, så väldigt, att det skulle passat på ett ritkontor. Det var dock dignande fullt av oräkneliga föremål, förknippade med mycket skilda studieintressen. Slutligen stod helt vårdslöst mitt på golvet ett litet var-till-handsbord och bredvid det i en högst omodern gungstol, vaggade (efter tedrickningen) Margareta långsamt fram och åter, stötte fart med tåspetsen, glömde det och gav sig, när hon märkte detta, kraftigare fart.

Hon rökte nu sin tredje cigarrett, medan hon i tankarna genomgick Laves brev. Det hade uteslutande avhandlat Kordovnevski. Lave försäkrade henne, att denne hans vän vore värd hennes livligaste intresse.

Att Wladimir blivit huvudlöst, men dock djupt förälskad i Margareta, framgick, skrev Lave, av hans åtgärder att skicka ett halvmeterlångt telegram, varpå han utbad sig telegrafiskt svar. Han skulle ha rest tillbaka till Ryssland efter ett par dagar, men vore Margareta fri, ville han uppsöka henne i Lund med den bestämda avsikten att om möjligt vinna hennes kärlek.

Lave fann, att detta var ord och inga visor av en karl, som alltid vetat, vad han ville, och som hade en lysande framtid för sig. »Du är ju prinsessan i en nydiktad saga, lilla syster. Och enligt min mening ha goda feer skrivit den för din lyckas skull. Litet äventyrsblod har du ju i ådrorna, och du kan vara förvissad om att som Wladimir Kordovnevs kis hustru få beskåda världens sju underverk samt uppleva det åttonde. Hans ställning är solid, och han måste kallas en förtjusande människa.

Fadern var som yngre kammarherre hos Rysslands sista tsarevna, men hade dragit sig tillbaka till sina tobaksplantager och saltgruvor flera år före revolutionen. Det lär vara ett magnifikt gods han äger i Jekaterinoslav, den fruktbaraste delen av Ryssland, den s. k. »svarta jorden», och även om Sovjet lägger beslag på de odlade stäpperna, så reder familjen sig ändå, tack vare skyddat kapital. Wladimir är dessutom en förstklassig arbetskraft. Du bör noga överväga ett så famöst gott anbud, lilla syster, även om det förefaller dig otroligt, att man kan förälska sig så svindlande fort. Wladimir kan det, liksom han kan organisera ett företag eller göra upp en lysande affär på några timmar.»

Ja, detta hade hon läst till dess hon kunde det utantill, och för var gång hon genomgick det, blev hon allt mera uppretad, allt istadigare.

Lave anade visserligen ingenting om hennes på de sista åren kraftigt uppvuxna självständighet, och han menade väl, men det låg i alla fall något etter befängt galet i det, att en flicka skulle vara glad och — rent av tacksam för att hon föll en man i smaken och kunde få bli hans hustru.

Sådant passade för Thérèse och Yvonne — Yvonne, som stortjöt som en barnunge, när hon fick tillsägelse i skolan för att hon inte läst på, och sedan visitdags var så grande dame att det inte var måtta på det. Hon lämpade sig till en brud i »Saisonen», fotograferad där i sin »charmanta» bruddräkt.

Men Margareta sade sig, att hon inte ville beskåda världens sju underverk som furstinna Kordovnevski. Det var en självständig sjudande tillvari hon längtade efter. När hon tänkte sig den vita mössans dag, sin studentdag, var det alltid med hoppet om, att reglar skulle springa och portar slås upp. Det skulle på ett eller annat sätt lyckas henne att bryta ned ett stycke murken tradition.

Hon lade ifrån sig den utrökta cigarretten, gick i vårskymningen fram till skrivbordet, tänkte utan dröjsmål arbetslampan och lade en lärobok ur den höga stapeln framför sig. Om en stund hade hon glömt sin förtret över friaren för njutningen att gräva sig in i vetandets

»svarta jord», med dess bördiga vegetation av nya och ständigt nya kunskapsområden. Det sades om henne i skolan, att hon var en lärjunge från ett gånget århundrade, då kvinnan stritt sig fram till böckerna genom tusen svårigheter, och därför älskat dem som det högsta, det vilket till sist skulle skänka den ringaste trälinna frihet och furstendöme i andens rike. Margareta läste både digra vetenskapliga verk och småskräp. Ännu var hon en sådan litteraturens allätare, att hon icke sovrade eller ratade, hon gav sig icke tid till det — liksom fruktande att ej hinna med på de olika områdena.

Vid sidan av läsningen roade hon sig, kanske snarare åt än med sina jämnåriga, var ganska spydig både mot kamraterna och de uppvaktande kavaljererna, vilka senare hon trodde alltid sågo det präktiga Hagersjöes tusen nöjen som bakgrunden, vilket ökade deras iver att bjuda upp henne på balerna. Några s. k. »träffar», det vill säga avtalade möten med Lunds flanerande studenter, hade Margareta aldrig; så mycket brydde hon sig inte om någon.

Bäst hon nu satt lutad över sina böcker, fick hon emellertid ett infall, vilket hon själv ironiskt betecknade som ett »svaghetsmoment».

Men lika fullt gav hon vika för det. Hon reste sig raskt och gick fram till spegeln. Där stod hon, helt allvarligt riktande de stora, kallt

blå ögon med något av klar vinterhimmel i färgen, mot sin bild i glaset. Håret böljade som en mogen veteåker, tungt och mattglänsande, omkring en idealisk panna, vit, fast och bred utan för stora mått. Ansiktet i övrigt sade ingenting, tyckte hon. Hyn var bländande med sitt matta, nästan daggigt friska rosenskimmer, och log hon, visade hon en jämn rad av oklanderliga tänder.

Men hon log inte nu. Tvärtom rynkade hon ögonbrynen och ryckte på axlarna. Efter vad hon kunde förstå, var hennes yttre som svenska herrgårdsflickors är mest. Hakan möjligen mera energisk, men det tjusade antagligen icke ens — en förtrollad prins. Vad hade Wladimir den store sett för underbart hos henne? Det skulle lysta henne att veta. Var det vänskapen till Lave i överflyttad betydelse?

I så fall borde det vara honom nog att stanna inom släkten. Det enda vore, om hon kunde exploatera honom vid framtida behov av undsättning, när det gällde att spränga fördomarna och nå — åtminstone relativ självständighet.

Hon återvände till arbetet, varifrån hon ej bröt upp före midnatt.

*Du ljuva karneval,
Du skingrar sorg och kval;
Med pukor och trumpeter börja vi vår bal.
Tänd facklor, ljus och bloss!
Männ' någon känner oss?*

— — —

*Beau masque, je vous connais. —
Ni talar som ett fä. —
Förlåt mig det, min söta bror, säg inte det. —
Jag är i kväll så glad
På denna maskerad.*

C. M. Bellman.

Att ung och glad vakna en karnevalsdag i Lund, då solen lyser på vita gator, gamla, men nylöfvade träd, och då sorlet av muntra röster i tusenstämmig kör redan börjat sjunga dagens nöjessprittande melodi, ger en stämning av intensiv, solidarisk fröjd med alla och envar, som infunnit sig för att för första eller femte, sjätte gången njuta av studenternas spelande uppfinningslust. Hederliga, vanligen filosofiskt tystlåtna Lundagård, omgärdad av forn och väl bevarad storvulenhet, har en dag som denna icke respekt för något. Förvandlad är den. Festen har kastat sina brokiga serpentiner mellan hundraåriga lindar och snärjt en förväntansfull allmänhet i ett nät av förlustelser.

Domkyrkan, Lundagårds allra mäktigaste granne, håller sig utanför, dess moitié, universitetet deltar ej heller i karnevalsyrkan, men båda dessa ärevördiga byggnader tyckas med farbroderlig vänlighet se de unga dårarna an.

För övrigt förekomma även en mängd silverhåriga herrar och gråmelerade landsortstanter,

som anlönt till staden för att drömma sig åter till sin ungdoms Lund och karnevalen för så och så många år sedan.

Från bittida på morgonen ser det ljust och brokigt ut nere vid stationen, där man tar emot vänner och bekanta. Ur de fyllda tågen strömma täta stim av högtidsklädda människor från alla håll i Skåne. Välkomnande utrop surra genom luften, ivriga frågor om festtåget besvaras. En och annan karnevalsfigur uppenbarar sig och framlockar strax ett hjärtligt skratt. Stora, vitt uppspärrade barnaögon blicka omkring sig som om en bilderbok levedejorts och fantasien fått fritt spelrum i en alldeles ny sagovärld.

Påpassliga ballongförsäljare låta jättebuketter av gula, blå, röda och gröna ballonger vifta inbjudande ända upp mot Järnvägstorgets träd-kronor, och när en ballong lossas ur knippan för att vandra ut i solskenet vid sin köparens hand, lyser den, tycks det, med en sällsam festglans, så att till och med mycket förståndigt folk måste le åt dess luftdans.

Studenternas vita mössor skimra mot blå himmel. Unga flickor i nysydd vårelegans och några få med en av riddaren för dagen överlämnad blombukett i en vitbehandskad hand, gå i små grupper eller parvis uppåt Klostergatan,

där det göres en avstickare in på Håkanssons välförsedda konditori.

Småpojkar störta omkring och bjuda ut karnevalsprogram, tränga sig helst fram, där folkmassan tätat för att betrakta något dagsfenomen. Confettiförsäljare skrika i öronen på hederliga medborgare, vilkas stadiga tillvaro aldrig ägt ens ett flyktigt confettiögonblick.

Bilar, de flesta fullpackade, stöna sig fram till Klemenstorget, där de skola placeras, medan innehållet beger sig ut i fröjden med släkt och vänner för att icke gå miste om något sevärt.

Gamla Lund kan liknas vid en jätteblomma, vilken yr ut sitt frömjöl, befruktande alla med eller mot deras vilja med en vårligt stark stämning av stundens jubel. Att hålla sig utanför, är hart när omöjligt. Sur som ättika och rostig både in- och utvärtes skall den vara, som ej följer festprogrammets uppmaning att lämna sitt ide, lägga av vinterburnusen och de skumma bekymren och följa häroldens smattrande trumpet, vars fanfarer kalla in i vimlets glittrande, levande mosaik. — —

Patron Jeppas' stora limousinebil hade kommit till staden med patron själv som chaufför och fru Jeppas samt fem andra damer som passagerare. Cilluf sällade sig strax till denna lantliga prakt, vilken först samlades kring ett

dignande lunchbord på Industrirestaurangens blomstersmyckade veranda, och sedan begav sig till festplatsen, där sällskapet till en början hade gott svängrum, men där så småningom skåde-lystna myllrade in i riktning mot Akademiska föreningen, ur vars vitt uppslagna portar karnevalståget skulle utgå. Cilluf gick lycklig och stolt bredvid far, ett stycke före de andra. De hade kommit in på lantbruket och glömde bägge, att de ej voro ute på ägorna, där säden stod så grann som man ej sett den i mannaminne, och där betorna lovade gott. De små bjäfsiga tälten med dagens skrattlystnad i dekorationerna, antingen de kallades kaffehus, tehus eller varieté gingo de förbi som om de passerat täckdikenas blommande nyponbuskar. Inte dem emot, att de stodo där, men den, som skall fylla ladorna med markens gröda, uppehåller sig inte vid en vildros.

Fru Jeppas ropade åt dem, att nu vore det nog bäst att ställa upp sig, om en skulle få se nå't, och de hörsammade kallelsen, båda så imponerande skulderbreda och rakryggade, att de klädde i första ledet av den utmed trottoarkan-ten packade häcken av människor.

Cilluf fick syn på Jöns Jönsson. Han spanade med sträckt hals och ögon på skaft efter någon.

Naturligtvis efter mig, tänkte Cilluf och visade far på honom.

»Han kan väl få vara med oss i dag, far!
Du kan tro, han blir en styv lantbrukare.»

Ola Jeppas rynkade ögonbrynen.

»Är det möllarens påg? Den är jag inte angelägen om, att du sällskapar med.»

»Ja, men far, det finns ingen, som kan sköta Jutarp bättre än han. Det är jag säker på.»

»Trams! Inte begriper en tös som du så'nt. Nu ser vi på festtåget och låter Jönsaglytten sköta sitt. Ja, *det* blir detsamma antingen det är karneval eller ej. Det vore väl en holiands strunt, om en studentska inte skulle ha andra vyer än att gå och bida en bondpåg!»

Jo, jag har andra vyer också, skulle Cilluf velat svara eller rättare, hon ville det inte nu, men hon gjorde detta svar allt starkare och tryggare inom sig, ty en gång skulle det uttalas utan att hon darrade på målet. Och Cilluf hyste inga tvivel om att hennes vilja skulle kunna genomdrivas. Det finge tas med ro, det förstås, men än sedan? Den väntar aldrig för länge som väntar på något gott. Mitt i denna solljusa tanke nickade hon åt Jöns, som stilla strålande återgäldade hälsningen och gav sina hals-senor lov från sträckgymnastiken.

Patron Jeppas såg på sin resliga dotter. Hennes något stora ansikte hade det vackraste, redbaraste uttryck. Hon var honom kärast av

alla glyttarna, och han tänkte sig henne alltid på en framskjuten plats i samhället.

All uppmärksamhet togs nu i anspråk av prins Karneval med sin fagra prinsessa, vilka hälsades med jubel, i synnerhet av dem, som kände igen högheternas borgerliga fysionomi. Det illustra paret uppvaktades av Urd, Verdandi och Skuld och efterföljdes av fyra »karnevalkyrior» på eldigt frustande hästar.

Under det korta uppehållet tills nästa grupp flöt ut i solskenet, färdigdekorerad av kläd-kammarens många flinka sömmerskor, hade Jöns Jönsson lyckats kors och tvärs och sidlänges kila in sin något undersätsiga figur mellan ståndaktiga damer och stora som små vårprunkande hattar, så att han kommit alldeles i närheten av Cilluf Jeppas, och hon blinkade åt honom, men skakade samtidigt på huvudet, vilket hade till följd, att det för stackars Jöns blev total solförmörkelse, fastän i detta ögonblick en strålande karnevalssol bländade åskådarna. En silverne måne samt planeterna Merkurius, Venus och den »ringförlovade» Saturnus sällade sig till den på jorden nedstigne Titan. Vidare syntes både filmstjärnor och andra »stjärnfall». Något liknande hade man knappt sett maken till och för varje ny vällyckad figur steg sorlet allt högre och gladare, medan kontakten mellan publiken och de agerande både

syn- och hörbarligen började gör sig gällande som till exempel, när en ofantlig röd kräfta bredde ut klorna och omfamnade en liten söt, vitklädd varelse, vilken med låtsad förfäran svängde sig runt. »Hon befinner sig i Kräftans vändkrets», ropade någon, men hade knappt talat ut, förrän »Draken» i en inackorderingstants skepnad fick fatt i Kräftan och drog den in i tåget.

När den av munterhet tindrande och av firmamental glans blänkande stjärnehären avtågat, uppstod en paus, och fastän Cilluf intresserad åsett zoodiakens representanter, hade hon dock samtidigt raskt genomtänkt en plan, vilken kanske kunde göra åsyftad verkan d. v. s. förmå fader Ola att bjuda Jöns — *hennes* Jöns — på festmiddag.

Med sitt ärliga, öppna ansikte vänt mot faderns större, men lika öppna och ärliga, sade hon brett och tryggt:

»Har far hört, att de på prov sått *Triticum turqidum* vid Alnarp, så'nt där vete med långborstiga skaft, far vet, som vi såg i Tyskland i fjol?»

»Nej, det har jag inte hört. Har de preparerat jorden på något sätt? Var har de sått det?»

»Jag vet inte. Jag hörde det, när jag var där på bal i lördags, men jag fick inte reda på det

riktigt. Jag kom inte åt att tala med Jöns om det.»

»Nå», patronen smackade med tungan, »det var väl ingen annan, som visste besked? Nej du, min tös, din räv biter inte min gås. Jag har nog sett att gunstig herrn slår sina lovar omkring oss. Men det har han ingenting för.»

Cilluf hade blivit blossande röd och kände sig åtskilligt generad, i synnerhet över fars triumferande min. Stelt och utan en enda blinkning åt Jöns, vilken var påpasslig som en rorsman vid kastvindar, betraktade hon den grupp, som nu visade sig, nämligen själva Alma Mater, hyllad av de tre vise männen. Hon gjorde icke precis succès, den lärda damen, men när kung Ring, skön Ingeborg och Frithiof — »vännen i huset» — framfördes, bröt ett stormande bifall löst, och under detta råkade Jöns komma tätt intill Cilluf.

»Far», utbrast hon beslutsamt, »far, det är Jöns, som vill hälsa på far och mor och tanterna.» Cillufs faster hade icke vågat sig ut i trängseln. Hon skulle först sluta sig till sällskapet vid middagen.

Fru Jeppas ägnade ingen tid alls åt den bugande Jöns, ty den »konstighet», som nu passerade, sades vara själva Tutankhamon, och den ville hon då inte gå miste om och inte »ihellre» om hans egyptiska orkester.

En sådan sabla fräck liten satunge, tänkte patronen om sin yngsta, hon vet, vad hon vill, och pågen ser då inte värst ut. Man kunde ju alltid passa på att få ett hum om den där tjockvetesodlingen. Han räckte fram handen mot ynglingen och njöt av Cillufs spänning, när han drog den tillbaka under tystnad.

Just som Katherine »Tingeltangley» svassade förbi, kände patronen en liten kraftig puff mot sin arm och förbi hans öra snuddade ett bedjande:

»Å, far lilla, be honom med.»

En sådan där stark, varm ung röst kan lyfta berg och — hjärtan, vilka någon gång antaga bergens karaktär. Patronen lät sitt motstånd fara och sade med välvillig överlägsenhet till Jöns: »Är du ensam, kan du ju slå dig ihop med oss.»

Jöns log saligt, när han tackade, men Cilluf stod plötsligt så trygg bredvid far, som om detta arrangemang varit det naturligaste i världen och rakt ingenting att göra väsen av. Jöns måtte väl om någon höra till dem.

Grupp efter grupp skred förbi med åkande, ridande eller gående deltagare, alla hälsade med bravorop, även när »ingen människa kunde begripa, vad de skulle föreställa».

En av dem, som snabbtänkt begrep alltsammans och hade hjärtans roligt, var Doris. Hon

hade icke låtit övertala sig att gå med Wibes in på festplatsen, hur än Mick tiggt och bett, ty hon ville icke vara sparv i tranedans. Hon var icke längre hjälphustrun Anderssons lilla tös, vilken var fredag, medan morsan gjorde rent i de många rummen på Värnen, fick leka med herrskapets Mick. Hon var vuxen och fullt medveten om den tacksamhetsskuld liksom också om det beroende, vari hon stod till professors, och hon höll sig helst ur vägen för deras fina vanor och fina kläder.

Det föll henne aldrig in att avundas Mick hennes jag-kan-få-allt-vad-jag-vill-tillvaro, men det förödmjukade henne på ett annat sätt än förr att märka, hur professorskan avsynade henne med sin hastiga och ändå allt iakttagande blick. Doris hade börjat förstå, att Wibes funno hennes yttre misslyckat och tarvligt, och att de endast för Micks skull visade henne något intresse.

Hennes enastående lätthet att lära och nästan exemplöst höga betyg voro dem nog också en nagel i ögat, då Mick ej som förr kunde drivas fram genom tävlan. Hon, Mick, brydde sig inte längre om fina betyg. Det var underligt, så föga hon brydde sig om att vara med!

Doris däremot laddade varje minut av dagen med tankarnas sprängstoff, och som hon just nu satt, uppflugen på ett plank bland spar-

kande, hurrande pojkar, flammade lusten att beskriva karnevalståget så het inom henne, att hennes fantasi knappt kunde styras. Hon utformade ett sprittande färgrikt kåseri av alla dessa typer och visste hela tiden, att de därhemma skulle med stolthet läsa det i ortstidningen Mimosas lördagsnummer, varefter fru Andersson med än större stolthet skulle lyfta honoraret: tjugufem kronor, kanske skulle hon också få höra några berömmande ord om sin långa, rälige tös.

Det skånska ordet rälige = ful fann Doris så expressivt, att hon för sin privata del ej kunde tänka sig ett lämpligare, mera exakt sägande attribut.

Hon visste med sig, att hon var rälige, att hon växt upp till en fulhet samtidigt med att Mick utvecklats till en skönhet. Men det bekymrade henne ej, att hennes näsa var bred som en madrass med snedkudden nedfallen vid fotändan, att munnen såg ut som två stora, mosiga jordgubbar, och att kinderna kunde tagits för utslagna pioner. Det var väl bussigt, kunde Doris helt käckt tänka, att slippa sätta simpla hemsydda plagg och realisationshattar på något sött och stiligt, som borde haft prydligare fodral.

Och någon skulle väl ha den uppgiften att ta emot förtroenden och försöka hjälpa till rätta. Kamraterna öste ut sina hjärtehemlig-

heter osorterade för Doris och visste, att hon inte knyste om dem. De visste också, att hon stod utanför alla dessa Sten och Sven och Bertil och Göran och Knut, som ena veckan vägde ned lyckans vågskål med röda hjärtan och den nästa lät den dingla tom och obalanserad.

När Doris äntligen hoppade ned från planket, beredd att rusa direkt hem till skrivbordet, så att Mimosa skulle få kåseriet färskt, stötte hon ihop med en grupp, vilken ofrivilligt hade fått något av karnevalståg över sig. Det var patron Jeppas i spetsen för sex damer på två led och som avslutning Cilluf med en åtskilligt lantlig kavaljer.

Han bär sitt namn utanpå, tänkte Doris. Att Cilluf, den bussiga tösen, kan vara så förtjust i den klumpen, han ser ut som fet Skånejord, hela pojken.

Hon nickade åt kamraten och kilade vidare hem till den lilla tantgumma, vars förmiddagar voro kafferep utan handarbete och eftermiddagar kafferep med handarbete. För resten var hon ett beskedligt liv, tjänstaktig och välvillig och obeskrivligt språksam.

Fagerts bodde så, att de från fönstren kunde se karnevalståget, men professor Wibes hade avböjt inbjudning, då de hellre ville disponera över dagen i full frihet. Mick gillade i hög

grad denna anordning, ty den s. k. furstliga middagen brydde hon sig inte om, hon hade dock fått ett slags försmak av den spännande högtidligheten genom alla Yvones arrangemang och plötsligt påkomna huslighet.

Vad Mick icke visste, var att Margareta tidigt på morgonen fått uppskickad en underbart vacker bukett av djupröda rosor och liljekonvaljer.

När Margareta fann den ryske ingenjörens visitkort bland blommorna, kom hon, lustigt nog, att tänka på den trojanska trähästen, vilken bland andra hjältar inneslöt den sluge Odysseus. Själv kände hon sig i släkt med trojanen Æneas, som i en uppenbarelse fick befallning att rädda Vestas heliga bildstod och hennes eviga eld.

Men hon befarade storligen, att hennes föräldrar och ett par bröder, vilka väntades till middagen, skulle överge henne och göra gemensam sak med den svartögde Odysseus från drömmens vita Ithaka.

»Aldrig», sade Margareta med eftertryck och slog blommorna mot bordet som en klubba, »blir jag hans Penelope. Det måtte väl Yvonne passa tusen gånger bättre till.»

Kusinen kom in i detsamma, färdigklädd i en resedafärgad dräkt med korta ärmar samt på vänstra armen ett slingrande ormarmband.

»Vad är det jag skulle passa tusen gånger bättre till», frågade hon.

»Till Penelope.»

Yvonne funderade.

»Var det hon, som — som — ja, vad gjorde hon? Vem har du fått så förfärligt vackra blommor ifrån?»

Margareta log retsamt.

»Vilket vill du helst veta. Det är för resten nyttigt för dig att få hum om Penelope. Det var hon, som vävde om dagarna och rev opp om nätterna, och som hade massor av friare...»

»Du är så dum», avbröt Yvonne smickrad och förtjust. »Skulle det vara likt mig? Men säg nu, vem har du fått blommorna av? De är ju alldeles bedårande.»

»Dem haver jag fått av den svartögde Odysseus.»

»Äsch, vad du pratar mycket smörja. Odysseus! Vem kallar du så?»

»Odysseus!» gäckades Margareta odygdigt och tillade med ett uppsluppet skratt, »han, som skall till Malta, nej, Cypern! Det kan tänkas, att han där fasthålls av en Kalypso, men strunta i det, du, och dunka i väven, så förbarmar väl den store Zeus sig över dig till sist.»

»Jag blir alldeles vimmelkantig», utbrast Yvonne, »och begriper inte ett dyft, men vem du än fått rosorna av, tycker jag det är synd,

att du handskas så vårdslöst med dem. Om du inte frågar efter dem, kan du ge dem åt mig.»

»Du kan i alla händelser få en ros att sätta på dig — kanske i håret till middagen.»

»Du sa nå't, midda'n. Det var egentligen därför jag kom. Mamma, har fått för sig, att du skall ha furst Kordovnevski till bords och Thérèse och jag kusinerna. Ja, dom är vådligt rara, det vet du, jag tycker. Men är det inte synd om dig, som är så himlastormande betagen i din bror Malte att — att — nödgas underhålla en — en — en, som — som — Ja, det är väl ingenting att huttna med — är mest intresserad av mig.»

»Jo då, det är väldigt synd», försäkrade Margareta med övertygelse, »och tänk så nyttigt för dig att öva dig i franska eller ska ni tala engelska!»

»Vilket tycker du, jag reder mig bäst med, Margareta?»

»Du reder dig onekligen bäst med tystnadens vältalighet och ögonklatsch, Yvonne, det är så att säga ditt tankespråk, men måste du yttra dig mera ordrikt, röstar jag för engelska.»

»Ja, men — kan inte du övertala mamma att ge mig honom till bords.»

»Joo, fast — du kan ju få sitta vid hans högra sida och överta honom. Jag gör härmed en hög-

tidig överlåtelse både av ingenjörn och — *hans rosor*. Please!»

»Är de från honom! Då har väl budet gått fel. Sa hon, att det var till dig.»

»Nej, och han har nog skrivit oriktigt namn på visitkortskuvertet.»

Margareta höll upp det i smala, vita fingrar, långa och spetstoppade.

Yvonne stod och såg flat och ond ut. Nu hade hon just ånyo lyckats invagga sig i den säkra föreställningen, att furst Kordovnevski kommit till Lund för hennes skull. Margareta var då rakt ingenting att göra sig besvär för! Aldrig hade Yvonne märkt, att studenterna slog för henne. Och det hade hänt att hon fått sitta på baler, där Yvonne varit uppbjuden av minst tre till var dans.

»Så fånigt!»

»Urfånigt», medgav Margareta.

Yvonne såg hastigt upp i kusinens lugna ansikte med de kyligt blå ögonen och slängde ut i dämpad förargelse:

»Dig begriper man sig inte på! I alla fall så betackar jag mig för *dina rosor*.»

»Det hedrar dig, Yvonne», skrattade Margareta. »De stackrarna ska få en skvätt vatten, och så frid — fröjd med dem! Jag hinner nog gno igenom filosofien, innan de kommer hemifrån.»

»Ska du läsa läxor i dag?»

»Ja, ja men.»

Yvonne avdunstade. Hon ämnade inte ta i en bok. Hela hennes dagsländesjäl fladdrade i karnevalsstämning, och hon hade icke länge pratat om »det» med sin lilla förgudande mamma, förrän hon återvann sin segervisshet.

I det folkvimmel, som mot kvällen bredde sig över festplatsen voro nästan alla stadens ungdomar. Särskilt på dansbanorna och inne i den stora danssalongen på Akademiska Föreningen syntes välbekanta par av dem »som brukade hålla ihop».

Förlustelselokalerna: Cirkus, bion och den »Drastiska teatern» voro överfyllda. Det strålande majvädret borde varit en svår konkurrent till innenöjen, men genom öppna dörrar till en tropisk hetta böljade strömmar av glada människor.

Wibes hade samvetsgrant sett på allt och i synnerhet professorskan roade sig ypperligt. Men Mick blev som alltid ganska fort trött och kände sig främmande för den uppsluppna fröjden. När Diogenes i egen vis person vänskapligt lyste på henne med lyktan och ropade:

»Hej, det var ett fint stycke människa», blev

hon så förfärad, att hon sprang undan, och försökte någon av maskeradfigurerna flirta med henne, såg hon strängt ogillande ut, vilket föranlät »Filosofen Kant» att yttra, det den unga kantigheten var på kant med Kant för hans *bac-cant*-inska yras skull.

Själve »prins Hamlet» kom och bjöd upp henne, när hon stod vid dansbanan, och vid hennes avböjande skakning på huvudet, utbrast han gravlikt:

»Gå i kloster, Ofelia! Gå i kloster! För här, sköna vestal, gäller to be or not to be. Ni vill icke vara, ergo bör ni gå.»

»Ja, det tycker jag var ett klokt ord, Lolo», sade Mick, »kan vi inte gå nånstans, där det inte surrar så hemskt? Nu har vi ju sett alltihop.»

Lolo hade ytterst svårt att sätta sig in i Micks passivitet inför stark och ung glädje. För egen del rycktes hon så våldsamt med, att hon kunde haft lust att både skämta och dansa. Minnet av hennes jubelfyllda studentår i Uppsala hägrade soligt och framkallade en kamratlig förståelse för all denna lössläppta munterhet. En smula förebrående sade hon:

»Du är en liten oförbätterlig tungus, Mick. Ibland har jag tyckt, att du friskat upp dig, men nu är det rent galet. — Nej, men käraste Mick», tillade hon förfärad, då Micks ögon fyll-

des av tårar, »är du så nervös? Nu går vi då. — Å, men titta på Antipoden. Jag undrar, hur många gånger i kväll han stått på huvudet.»

»Kom nu, Lolo», uppmanade professorn leende. »Du är omöjlig i kväll.»

»Ja, nästan! Har vi sett Labyrinten? Nej, den *har* vi glömt. Otto, om du och Mick sätter er nära utgången, ska jag bara titta in där. Det är fort gjort.»

Professorskan nickade käckt och ålade sin slanka gestalt genom trängseln, lika upptagen av studentikosa påhitt som hon vid ett annat tillfälle varit av den högtidliga, labyrintiska vandringen genom Paris' katakomber. — —

Cilluf och hennes Jöns roade sig överallt mest som två barn, vilka hand i hand kommit till staden en marknadsdag. Familjen förblev sittande i Japanska tehuset, där näpna pi-geishor serverade, öppnande plånböcker och hjärtan allt efter råd och lägenhet. När de stora barnen med de kloka, klara dragen gjort en rond bland marknadsnöjena, återvände de till de gamla, självlysande, men varken högljutt upplivade eller på annat sätt obalanserade. Hemmabyarnas goda trygghet låg dem båda i blodet, till och med när de svängde om på dansbanan, alltid med varandra och alltid med en viss sävlig fasthet i rörelserna.

Medan de stodo och sågo på, upptäckte de

Yvonne, som ännu flämtande efter en jazz med en kavaljer, mottog en ny uppbudning.

»Jag tänker på kjortelmöllan därhemma i blåsväder. Att hon gitter flänga så omåttligt», sade Cilluf betänksamt.

»Möllan är då bra mycket bastantare», invände möllarens påg. »Jag tycker hon är som en kalv första dagen på grönbete. Det var hundsingen, vad hon har smala ben.»

Yvonne såg knappt åt Cilluf. Hon hade inte tid. Bara en helt kort stund finge hon stanna på dansbanan, ty de andra gjorde endast en förnäm rundtur på festplatsen, och hon hade stämt möte med dem utanför varietén »Der goldene Scarabé». Det hade lyckats henne att få den ryske gästen med sig till dansbanan, eller kanske det sanningsenligare kunde sägas, att Margareta förmått honom därtill genom att vädja till hans ridderlighet.

Emellertid hade han nu sett på klockan minst tio gånger och slutligen resolut närmat sig Yvonne med orden:

»Nu gaa, mademoiselle, vara lang här.»

»Ha vi varit länge? Vi kom ju nyss! Vill ni inte dansa?»

»Mais non! Je ne danse pas ici.»

»Så går vi väl då», suckade Yvonne och knagglade sig under den korta biten fram till

varietén igenom några engelska meningar. Hon fann ingenjörn ohyggligt tankspridd och rent av tråkig, men han såg våldsamt stilig ut. Och alla kamraterna avundades henne den flotte kavaljeren, det märktes. Hon skulle gärna velat viska till dem i förbifarten, att han var en rysk furste, fast — de flesta visste det säkert redan.

När Wladimir Kordovnevski ånyo intog sin plats bredvid Margareta, blåste hans surmulenhet strax bort. Han hade också lyckats intressera henne för sin blivande verksamhet, och han antog, att det måste vara för hans skull hon så uppmärksam och ivrigt lyssnade till hans beskrivning på de stora utländska bergsbruken och på de nya metoderna att få mineral i dagen samt de moderna sätten för undersökning av fyndigheter.

På kvällen uppe hos Fagerts, då husets döttrar spelade à quatre mains, stod Wladimir bakom Margaretas stol.

»Jag reser till England i morgon», sade han lågt.

»Det gör ni rätt i.»

»Men jag vill se er med den vita mössan och — jag vill, att ni skall tänka på mig till dess.»

»Det är bra mycket begärt just nu, när jag läser till examen. — Jag tycker inte heller ni skall göra er besvär att komma tillbaka hit.»

Margareta viskade, men ytterst distinkt.

Efter en lång paus svarade ryssen:

»Jo, jag kommer — om ni så bestämmer blir det för sista gången. Men — jag är van att nå mitt mål. — Förr eller senare.»

Margareta teg som om hon inte hört de beslutsamma orden. Hon kunde alltså inte fatta ingenjörens »fixa idé», och hon började misströsta om att kunna plocka den ur honom till Yvones förmån. Slutligen, när musikstycket hunnit finalen, mumlade hon:

»Om jag vore ni, skulle jag inte vara så envis. När man har hela världen för sig, måste man väl inte behöva bry sig om någon särskild. Hade jag ert arbetsfält, skulle jag inte begära mer.»

»Ni — en flicka?»

Margareta nickade energiskt.

»Just jag — en flicka!»

Han såg på henne, om möjligt ännu mera beundrande än förut. Hon hade ju alla de egenskaper han satte högst hos en kvinna: ärlighet, djup intelligens och denna aristokratiska, svala tillbakadragenhet, som aldrig svek henne, varken i rörelser eller uttryck.

Nu var emellertid musikstycket slut, och några minuter senare togo gästerna godnatt.

»Jag kommer ändå», sade ingenjören, när han bugade sig för Margareta.

»Var bara snäll och kom ihåg, att jag avrätt», svarade hon och såg honom rakt in i ögonen.

När Margareta skulle gå in till sig, ropade Yvonne hastigt:

»Gömde du den där hästskon vi hittade Kristi Himmelsfärdsdag, Margareta?»

»Ja, den hänger över min bokhylla; har du inte sett det?»

»Nej, men då kan jag begripa, varför du har sådan flax. Det var då också nedrigt kitsligt, att det inte hände mig.»

»Vilket?»

»Alltihop — från början till slut. Jag är inte inbilsk, som du märker.»

»Nej, tänk, lilla Yvonne, det är du inte! Det var en ny upptäckt», skrattade Margareta, »då är du bara söt då. Det var både mera och — mindre. Godnatt med dig. Du skall få min hästsko som minne av vår studentdag, om du vill», tillade hon vänligt. »Den kan nog ge dig samma tur som mig.»

Nej, det är just det, jag knappt tror, skulle Yvonne varit frestad att svara, men hon fann det alldeles onödigt med så vittsvävande uppriktighet, i synnerhet som hon var gräsligt sömnig, och då blev allting dunklare. Hon gäspade eftertryckligt mitt i ett »tack» och sedan gäspade hon än en gång i ett slött »godnatt». —

Monika låg redan, när de många damfötterna tassade genom korridoren till sovrummen.

Hon låg och var så glad, att hennes alltid oroliga hjärta hoppade till, som om det ropat hurra. Hon hade invigt Lolo i sin stora plan att få bereda en fristad för tillfälligt hemlösa hundar. Lolo hade lovat, att hon skulle få ta emot fem i taget, och amiralskans Lippe skulle bli numro ett. Far hade upplåtit en väldigt stor äng till »det originella företaget», och där finge hon rusta och bygga och planera efter gottfinnande.

Hon gjorde det redan i tankarna. En liten skugga i hennes glädje var medvetandet om att Doris inte alls skulle förstå henne utan finna henne oförlåtligt barnslig.

Det hade visst för resten också far och Lolo tyckt att hon var, fast de ej låtsades om det. Och Svante? — Han skulle kanske rent av skratta åt henne som åt en stackare, vilken inte dugde till annat än ett slags parktant för hundar.

Hjärtat ropade inte längre sitt muntra hurra utan blev stillare, som om det väntade, och väntade gjorde också Micks nyss så livliga tankar. Långsamt och skyggt smögo de sig intill varandra, undrande om de gått vilse. Det var så svårt att hitta väg, tyckte Mick. Så oerhört svårt att käckt och målmedvetet gå framåt,

säker, att nu var man på den rätta leden, den, som skulle göra en lugn och tillfredsställd, så att alla dumma inbillningar makades undan.

Hon lade armarna under huvudet och stirrade ut i majnattens skymningsljus, genomskinligt klart som glas. Och plötsligt önskade hon, att hon skulle vakna nästa morgon med en lyckokänsla inför dagen och våren, en sådan där stark njutande livslust, som Lolo visst oftast somnade och vaknade vid. Lolo, som aldrig var trött och aldrig ledsen. Lolo solblomma! Lolo hjärtemor!

Mick log igen, men nu nästan moderligt och med mjuk innerlighet, som om hon sett för sig ett något, varmed hon lekt slut, men ännu alltjämt som hågkomst höll oändligt kärt och fann så vackert som det solsken, vilket lyser i drömmen.

117

*"Sjungom studentens lyckliga dag!
Låtom oss fröjdas i ungdomens år,
än klappa hjärtat med friska slag,
och den ljusnande framtid är vår.
Inga stormar än
i våra sinnen bo,
ty hoppet är vår vän,
och vi dess löften tro,
när vi knyta förbund
i den lund,
där de härliga lagrarna gro.»*

H. Sätterberg.

Den tid som efter karnevalens intermezzo återstod till dess det muntliga studentprovet skulle avläggas, var för de kvinnliga abiturienterna några nöjenas försakelseveckor. De unga damerna förekommo icke som vanligt regelbundet och intensivt på Bullis, på bio, på kondis utan voro där endast som flyktiga vårskyar. Små, av natur eller med konst, vitmenade flickansikten hade i allmänhet mörka nattvaksskuggor under något matta ögon, vilkas glans först framträdde, när det talades om den vita mössan som segertrofé.

Ingen förblev fullständigt oberörd av det nervösa väntandet och de flesta gnodde för brinnande livet på de kurser, som hittills av en eller annan anledning halkats förbi eller slarvats igenom.

För denna »huvudstadsupplysning», som Yvonne döpt plugget till, medveten om att hennes »huvudstad» ägde åtskilliga mörka gränder dit kunskapens ljus ej trängt, hade vädret vid

månadens slut blivit synnerligen lämpligt, ity att det ej alls längre lockade till utflykter.

Våren hade förkylt sig på karnevalen, påstod Doris, den hade fått både snuva och hosta. Snuvan var förstås det ideliga regnet och hostan de bullersamma vindilarna, vilka flåsade i öronen på en, var man gick.

Under dylika förhållanden borde det varit lätt att hålla tankarna vid examensläsningen, men det hände, att våren »kryade till sig» en och annan stund och strax härjade utlängtan de unga, och böckerna blevo kvarnstenar om slanka halsar.

Yvonne kunde helt enkelt inte sitta stilla utan lät »huvudstadens» eklärering anstå så länge solen tittade fram och snuviga maj torkade sina näsdukar, de genomdränkta molnen.

Yvonne Fagert, vilken studenterna kallade »Fager för oss» motstod aldrig en bit blå himmel och en, om ock lindrigt upptorkad trottoar. Hon och Monika togo dessutom privatlektioner i latin tillsammans, och särskilt på hemvägen fanns det alltid någon av Yvannes »slåare», vilken helt oskyldigt mediterade i ett gathörn, till dess han absolut händelsevis upptäckte Yvonne, också hon så överraskad som om en student vore en sällsynt företeelse i universitetsstaden.

Mick smet regelbundet ifrån de två, vilka så

»oförmodat» träffats och gjorde vanligen en avstickare upp till Doris, där hon ofta fann ett par, tre problembetyngda realare, vilka tiggde hjälp.

Men en eftermiddag fann hon Doris ensam, sysselsatt med brevskrivning.

»Sätt dig, Mick», uppmanade Doris, »har strax slutat. Se'n skall du få höra något.»

Mick slog sig lydigt ned och fick vänta tämligen länge, ty när Doris lagt bort pennan, tog hon genast fatt på genomläsningen av brevet. Äntligen såg hon upp.

»Vem skrev du till», frågade Mick.

»Till en farbror, som jag inte haft vidare kontakt med förr, men som nu erinrat sig, att han har en bror hemma i Sverige. Han har en väldig strumpfabrik i Chicago och har plötsligt fått för sig, att han kunde åtaga sig en av oss. Helst om vi hade en pojke, för det har han ingen själv. Han lovar sörja för brorsonens uppfostran och framtid. Farbror har jobbat ihop ett par miljoner, nå't han efter minst tio års tystnad låter oss veta. Han har flera hundra arbetare och håller skola för deras barn, de flesta är visst svenska, och han tänker sig nog, att Harry med tiden ska undervisa där. Han låter väldigt kulig, gubben, fast han skriver ett det löjlige mixtum compositum av svensk-

amerikanska. Och det är klart, att pappa och mamma inte kan önska något bättre för Harry än att komma till farbror. De har redan skrivit och tackat för det frikostiga anbudet. Men när jag tänker på, att jag inte på åratal, kanske aldrig, får återse Harry, går det runt i huvudet på mig och jag tycker, att jag inte bryr mig om ett skvatt, inte ens om farsan, fast jag är hemskt fäst vid honom. Nu har jag fattat mitt beslut och bett farbror att han skall låta mig få en plats som lärarinna i hans skola. Jag vet ju, att jag duger till det . . .»

»Visst duger du — men — skall du bara bli en vanlig småbarnslärarinna då — skall *du* — Doris?»

»Nej», sade Doris på sitt lugna, bestämda sätt. »Jag uppger inte studierna. Man kan ta examina därute också, begriper du. Och jag skulle tro, jag kommer fortare fram. Språket tar väl emot i början, men — kör i vind! I Amerika går ju allting undan. Det är något annat, som jag inte talat om för dig förut, som också gör, att jag gärna vill resa med Harry i slutet av juli. Den där sommarkonditionen jag var så säker på, har gått upp i rök. De skulle ha »en manlig kraft». Å, vad jag har varit — vad jag *är* — arg på deras *manliga* kraft.»

»Det förstår jag», sade Mick mera verserat än förstående, »fastän jag skulle vara för-

skräckligt glad, om du stannade hemma i sommar, och vi finge träffas var dag utan att tänka på annat än att riktigt ha trevligt — du och jag på Värnen, Doris.»

Doris lade ihop sitt brev ytterst ordentligt. »Det är den tjugusjätte i dag», sade hon, »ett brev till Chicago tar väl inte stort mer än en vecka. Jag har bett farbror svara omgående, mina referenser från elevpappor och mina studentskrivningsbetyg har jag skrivit av. Dem måtte han väl ha så pass respekt för, att han inte struntar i mig. — Förlåt lilla Mick, du sa' något om Värnen...»

»Jag trodde, att du inte ens brydde dig om att höra på det.»

»Jo. Det är bara litet kvistigt att svara så att du inte blir ledsen. Jag tror, det är enklast att vara fullt ärlig. Kör i vind! — Kan du säga mig, vad du och jag skulle ta oss till gemensamt numera dag ut och dag in? Ert fina främmande passar jag ungefär lika bra ihop med som en träslev i en kristallskål, och — förlåt mig! — din hundasyl verkar på mig som ett pjollrigt tidsfördriv för en lyxtös som du är. Jag skulle skämmas, om jag skulle dalta med feta Lippe och konsorter. För resten — — nej, det gör detsamma. Summa summarum: 'Ej lika falla ödets lotter', du Mick är fin professorsdotter.»

»Jag tycker, att du har blivit socialist, Doris, en så'n där otäckt hätsk socialist.»

Micks varma, veka stämman skälvde av sorg och harm. Och hon satt där så tunn och spröd som ett fruset grässtrå, oändligt lätt att knäcka.

»Socialist», upprepade Doris tankfullt. »Nej — jag vet inte — fast kanske något ditåt. Och du har rätt i, att jag kan förefalla svart otacksam eller — hätsk, som du kallar det. Jag känner mig ibland som ett hutlöst kräk, när jag — när jag —» det hände Doris ytterst sällan att råka ur fattningen, men nu gjorde hon det totalt och utbrast, medan tårarna likt en hagelskur sköljde över hennes ansikte — »när jag träffar din mor, Mick.»

»Lolo», inföll Mick häpen. »Nej, vet du!»

Doris fick fort fram en näsduk och motade med ett hårt, tvärt grepp bort tårarna, varefter hon sade:

»Vi talar inte mer om det här, Mick. Jag har för resten inte tid. Vill du ta brevet med dig, är du hygglig.»

Mick funderade över mångt och mycket, medan hon gick ifrån Doris, och fastslog, att Doris var orättvis mot Lolo. Men å andra sidan måste Mick medge, att det enda hon för egen del hade att anmärka på lilla älskade, bedårande rara Lolo var hennes ogenhet mot Doris i småsaker. Som nu studentklänningen.

Lolo hade strax varit villig att ge Doris den, men Mick hade fått använda åtskilliga övertalningar, innan mor gått in på att klänningen skulle bli precis likadan som Micks.

Och plötsligt erinrade Mick sig Lolos tonfall, när hon sagt: »Söta lilla Mick, kan du inte begripa, att det är en himmelsvid skillnad på dig och Kristin Anderssons flicka?»

Nej, den skillnaden skulle Mick aldrig lära sig förstå. Och föreställningen om att mista Doris lade sig som en blytyngd över alla hennes tankar. Så långt hon kunde minnas tillbaka, hade Doris dragit upp glädjen inom henne och ruckat den, när den för långsamt flyttade sig framåt. Utan Doris skulle den visst stanna för alltid.

Utan Doris — utan Svante... Mick tyckte, att vad hon velat akta som dyrbarast och värdefullast, tagits ifrån henne av den underliga envåldsmakt, hon så föga kände. Öde kallade klokt och stort folk den. Å, vad Mick på sista tiden blivit rädd för Ödet, vilket gick omkring i hennes gröna skogar som ett farligt rovdjur. — — —

Margareta läste lugnt och intresserat som vanligt, log en smula överlägset åt plugghästarna, företog ridturer om morgnarna och ändrade ingenting i sina tidigare vanor. Det fanns intet av andfådd iver i hennes väsen. Hon njöt

varje dag, antingen den var regnig eller solig, fyllde den till randen med angenäma sysselsättningar och föreföll lika harmonisk, när hon lämnade klassrummet efter en i de flestas tycke hetsig lektion, som när hon gått in där.

Hon hade den sällsynt lyckliga förmågan att kunna skjuta alla obehag åt sidan och uteslutande ägna sig åt den uppgift, som för tillfället krävdes av henne.

Om ej Yvonne så ofta påmint henne om Wladimir Kordovnevski, skulle hon kanske lagt den hågkomsten bland hinderligt och otjänligt tankestoff. Men Yvonne fann beständigt tusen anledningar att nämna den »ryske fursten», vilken också sagt till henne, att han skulle komma igen.

»Om jag bara kunde bli klok på honom», sade Yvonne begrundande. »Vet du, vad han anförtrodde mig på karnevalsmidda'n? Har jag talat om det.»

»Antagligen minst hundra gånger.»

»Nej, men det tror jag inte. Han sa', att han aldrig skulle gifta sig, om han inte finge en svensk flicka.»

»Sicken en! Han ville kanske att du skulle föreslå någon, för det kan väl inte tänkas, att en dylik krokväg begagnas i Ryssland i formuläret för frieri.»

»Du är så sagolikt obehaglig ibland, Marga-

reta», utbrast Yvonne sårad, »men kan du fatta, varför han kommer igen? Du tror, det är för *din* skull, det har jag nog märkt. Och jag inbillade mig det också ett tag, men när alla människor säger, att han verkade vansinnigt förtjust i mig så.»

Margareta var alldeles uttråkad på detta tjat, och en gång, när Yvonne ånyo öppnat sitt hjärta för den isiga kusinen, räckte Margareta henne den upphittade hästskon och sade:

»Ta den här, Yvonne! Har du hästsko, alltid får du häst, här lika med stäppens galopperande fåle, Wladimir. Nu vill jag inte höra mera om den där landsvägsriddaren. Alea jacta est.»

Margareta hade önskat, att hon haft Kordovnevskis adress, så skulle hon, som hon självvåldigt uttryckte det, »motat Olle i grind'», men hon anade inte, var han trissade runt i förbidan på att en vit studentmössa skulle kolla bort ett flickhuvud, så att förnuftet ramlade ut och känslösommel strömmade in. — — —

Så småningom packade maj ned sina attribut och rullade bort på det evigt framilande tidståget, hann dock i förbifarten nicka åt sommarbruden Juni och offra henne sin sista blomsterkrans.

Juni var klarögd, sval och frisk, ännu helt

jungfrulig i sin ljusa fägring, och frikostig både med solskenslöjen och månskenssvärmeri.

Den femte juni, just som Doris och Cilluf med flera voro uppe i examen, anlände Micks jungfru Kerstin med den stora överraskningen till Doris, hennes över allt älskade Harry.

Mick hade i hemlighet vidtalat Doris' vänliga inackorderingstant, och när hon nu kom med gossen, tog den lilla gumman emot honom som en kär släkting, fastän hon för hans skull av sagt sig ett kafferep i Stadsparken.

Harry hade samma frimodigt hurtiga sätt som Doris, och för närvarande ansåg han sig också ganska märkvärdig, ty det var verkligen inte alla pojkar, som i nästa månad skulle »krossa» Atlanten. Han önskade ingenting högre än att få Doris med. Modigare var icke den unge Amerikafararen, men där han satt vid gummans rågade kaktallrikar och fradgande choklad, berättade han manligt och tvärsäkert, ehuru mycket kortfattat om den förestående färden.

När han sedan med syster Doris' blomster-smyckade käpp i ena handen och en liten lagerkrans i den andra stod bland allt folket på skolgården och väntade, såg han så lyckligt högtidlig ut, att flera uppmärksammade det rena, trevligt intelligenta gossansiktet under klassmössan. Professorskan och Mick ställde sig

bredvid honom, och Lolo pratade litet med honom, men Mick var alldeles tyst. Hon visste ju så väl, att Doris skulle gå igenom med glans, och ändå erfor hon ett slags ängslan, fullkomligt oförklarlig, medgav hon själv. Det var närmast en känsla av, att när Doris fått den vita mössan på, lade hon både skolan, Värnen och Mick bakom sig. För henne var studenttecknet en frihetssymbol.

Doris' glädje, när hon skulle upptäcka Harry var dock något, som inte kunde bli en besvikelse. Och Mick såg på den strålande pojken, vilkens blick hängde fast vid den höga stentrappan och den breda, allvarligt slutna porten.

Skolgården doftade av rosor, konvaljer, lövkojor och andra junis blomsterbarn. Kandidater i vita mössor och gymnasister i ljusgrå samlades i klungor, pratande och skrattande och svängande med i silkespapper inpuppade blommor.

Alldeles ensam, trygg och redan kraftigt solbränd hade Jöns Jönsson fattat posto ett gott stycke ifrån trappan, men dock oavlåtligt där med små, blåsippblå ögon. Han hade upptäckt familjen Jeppas med »ett helt tunnland släktutsäde», och de färggrannaste buketter, men han gat inte snacka med dem nu. Det enda, han i denna stund frågade efter, var att få se tösabiten välbehållen efter examenspersen. Han

blev alldeles svettig inuti händerna vid blotta åsynen av en grammatik. När Cilluf sluppit ur de lärda mannarnas klor, och han följt med till Tegnérstatyn och sjungit och hurrat, skulle han gå och ta sig ett skrovmätte, för här stod en, som inte satt en tugga till livs på hela förmiddagen.

Ett jubel brusade i detta ögonblick ut genom skolhusets öppna fönster och fortplantade sig från öra till öra, från mun till mun över hela den vida, människofyllda gårdsplanen.

»Alla är igenom! — Alla är igenom», klang det som en fanfar.

Men Jöns Jönsson ändrade orden i sitt sinne till: »Tösabiten är igenom! Min tösabit är igenom!»

Hade han tvivlat på henne? Nej, inte precis, fast nog vore det förlåtligt, om man plöjde galet på en så konstig åker som lärdomens.

Han närmade sig försiktigt, men i dag hade patron Jeppas varken ögon eller öron.

»Tack för sist», sade möllarens påg tre gånger utan att få svar. Ola Jeppas klev fram till trappan, Jöns Jönsson med. Som orubbliga Herakliden stodo de, och när Cilluf fick syn på dem, räckte hon en bred stark hand åt dem var.

»Jag är skrubbsulten», utbrast hon, »det är vad jag är.»

»Jag med», inföll Jöns lugnt och värdigt.

Men Ola Jeppas och fru Jeppas och släkt och vänner höljde Cilluf med blommor. Slutligen räckte Jöns fram en krans av mysica, med hembyarnas doft från vår till vår igen, trofast och outrotlig, antingen den blommade i skogen eller torkade i klädningen på loftet.

»Ni två — ni, starka mannar, bär mig», bad Cilluf och nickade åt fader Ola och Jöns. Som en segerrik valkyria syntes hon fadern, och han kunde inte neka. Jöns hade aldrig tänkt annat än att — *i fall* Cilluf ville — skulle han gladeligen burit henne ensam, om det också blivit knogigt.

Doris gick emellan Mick och Harry. Hon tycktes alldeles bländad och förvandlad av glädjen, och moltyst vandrade hon med Harrys hand hårt tryckt i sin och än vändande sig mot honom, än mot Mick med ett helgskimmer över ansiktet, så lyckoförklarad, att Mick inte kände igen henne.

Hon förstod sig nu, som så ofta förr, icke riktigt på Doris. Visst hade hon väntat att barndomsvännen skulle bli väldigt glad över överraskningen Harry och över sin mössa, men det var så märkvärdigt, att Doris var stum. Hon, som hade så lätt att uttrycka sig. Mick ville förfärligt gärna höra Doris' röst, höra henne säga bara litet, litet grand av allt det hänförda, som fanns i hennes ögon, och hon

frågade varsamt, då inte heller Harry bröt tystnaden:

»Är du nöjd, Olaus?»

»Å Mick», flämtade Doris, »det är underbart alltihop!» Med något av sin vanliga livlighet vände hon sig till Harry:

»Har du trillat ner från himmelen, pojke? För det är överjordiskt att ha dig här.» — —

Först på kvällen följande dag, när Harry rest igen efter att ha hunnit se det otroliga i Doris' outtröttliga sällskap och med en svindlande förnimmelse av att Lund var världens bussigaste, skojigaste, hejigaste stad, kom Doris upp till Mick, som låg på schäslongen med bokstaplar runt omkring sig. Hennes föräldrar voro på middag, men Lolo hade gått igenom examensämnena med henne och sagt, att hon inte skulle bry sig om att ta i en bok ens.

Det gjorde inte Mick heller. Hon hade dem bara inom räckhåll och låg och slöade, slappt undrande över, att hon nu under två år öppnat och lagt igen alla dessa läroböcker, prickat för och slagit i sig bara för att i morgon vara färdig och kanske om en månad eller par ha glömt de flesta dogmerna, många av de historiska årtalen och nästan alla syntaxens mödosamt inproppade meningar.

Och tänk, om minnet svek henne totalt i morgon! Och hon så ohjälpligt skulle åka, att cen-

sorerna satte henne. Det var en fasansfull föreställning. Det kunde hända, och då skulle hon fördärva fars och Lolos glädje och — kamraternas! Om en kuggades, skulle de andra varken sjunga eller hurra. Hon greps av en vild skräck, och när Doris knackade, ryckte hon till så häftigt, som om det varit ett ont förebud, vilket ville in.

»kväll Mick», ljöd Doris' friska, klara stämma. »Nu äntligen har jag fått mål i mun och kan tacka dig för att du är en sådan urstyv — nej, inte det — oförliknelig, ofattligt, överveldigande rar vän. Var gång jag tänkt på dig i går och i dag, har jag rämnat av tacksamhet, gått i småbitar av lycksalighet och åter helats precis som Serimner, för svin är svin, antingen det är en ledsen eller en överlycklig gris. Å Mick, Mick, Mick! Att jag inte ska kunna få visa dig med annat än så'nt här ordöseri, *hur* tacksam jag är! Det är något spritt sprängande galet i det, att man inte alltid skall få vedergälla gott med gott. Du kan tro, att om jag hade Lunkentusstövlar, skulle jag kliva i väg bums och plocka med mig Svante i en ryggsäck och drälla ut honom för dina fötter i morgon.»

»Jag tror inte, jag skulle vilja, att han kom», mumlade Monika. »Tänk Doris, om jag åker!»

»Vad — vad säger du? Nej, hör du, Mick, det menar du inte.»

»Jo, jag tycker, att jag tappat bort allt, vad jag läst, eller åtminstone, att jag ska göra det i morgon. Jag är så vildsint rädd, och så på samma gång — kan du begripa det, Doris? — bryr jag mig inte för min egen del så mycket om, hur det går. Jag blir ju ingenting annat än vad jag är, för att jag tagit studenten. Mössan kommer jag troligen aldrig att använda, och betyget är ju ingenting jämfört med Lolos doktorsdiplom. Jag är bara så gräsligt trött, att jag önskar, jag vore hemma på Värnen igen.»

»Du ser trött ut. Läs inte mera i kväll, Mick.»

»Nej, jag läser inte, men jag tänker, och det är ganska besvärligt det med. Vet du, Olaus, kloka, starka Olaus, jag tycker det är väldigt bedrövligt att ha blivit vuxen. Jag tror inte, jag duger till det. Far och Lolo skrattar åt mig, när jag säger det. Far och Lolo orkar alltid skratta, men det gör inte jag.»

»Käraste Mick», sade Doris oroligt, »du ska inte vara så tungsint och inte ha så många mörkhylta funderingar. Du är ju en sagoprinsessa, vet jag, fast du inte levat den vackraste sagan än.»

»Den vackraste sagan!» Mick slöt ögonen. »Jag undrar, om jag inte har det, Doris!» Hon låg stilla och tyst en stund, så frågade hon sakta: »Har du hört något från din farbror?»

»Nej, inte än; det har väl inte hunnits heller. Men jag litar på min tur i det fallet.»

»Gör du — då träffas vi väl aldrig mer.»

»Varför inte! — När jag kommer hem och hälsar på, mätt av guld och ära.»

»Jag är säker på, att vi inte träffas mera, om du reser», upprepade Mick. »Men en bit av sommaren ha vi på oss i alla fall, och efter det är den sista, kommer du till Värnen var dag, säg.»

»Ja, det lovar jag.» Doris' nyss så muntra ansikte blev med ens djupt allvarligt som inför en mörk, oavvislig aning.

Wladimir Kordovnevski hade på sitt alltid förutseende sätt gjort sig underrättad om vilken dag Margareta skulle ta studentexamen. Han beräknade att intill dess vore hon förmodligen oemottaglig för hans övertalningsförsök eller som han nu klokt omlagt sin plan: *vänskapliga* närmanden. Det ytterst livliga intresse hon visat för hans arbete hade, tänkte han obekvämligt förundrad, kanske ändå icke gällt honom, utan hur otroligt det föreföll, själva bergshanderingen.

Hans härliga Margareta, hans snödrottnings, var ju så ytterst olika andra unga damer, vilka koketterade och intrigerade med tusen små knep för att bli tidigt förlovade, få handikap

på äktenskapsmarknaden. En och annan kvinna ifrån det Ryssland, vars intellektuella ungdomskrets mognat efter kampåren, medan han ännu låg i vaggan, bland dessa hans egen mor, hade satt vetenskapen, sitt eget kunskapsbegär och dess tillfredsställande högre än ett sorgfritt och monotont äktenskap. Hon hade, när han blev äldre, berättat om de politiska förföljelserna, om de trotsigt nedtrampade fördomarna, och om den intensiva samhörighetskänslan emellan unga flickor och ynglingar, besjälade av samma stora uppgifter, att nå ett mål, inte bara för sig själva utan för hela Ryssland.

Moderns föräldrahem hade omgivits av mäktiga skogar, och när vinden sjöng sina veka ballader eller stormens gjallarhorn klang, hade hon lyssnat som om det varit det ryska folkets frihetsbedjande stämma hon hört.

Och långt senare, när hon som gift flyttat till de vida stäppernas gyllene gräshav, där vinden svepte fram som i vågor av rasslande siden, hade hon brukat med tunga, drömmande ögon blicka ut mot de vaggande fälten och viska:

»Less schumitt — skogen susar!»

Detta »less schumitt» hörde hon alltid vid varje betydelsefullt avsnitt i sitt liv, vid varje viktigt beslut, och när Wladimir denna junimorgon steg av tåget vid stationen i Lund, upp-

repade han tankfullt moderns sagodjupa ord: Less schmuitt.

Han erinrade sig, att Margareta ytterst konventionellt och kyligt tackat för de rosor han skickat upp till henne karnevalsdagen och undrade plötsligt, om ej hans snödrottning ändå hade så pass mycken kvinnlig fåfänga i sitt is-hjärta, att det skulle tina upp, om han denna gång, skickade blommor till fröken Yvonne Fagert. »En vän, en arbetskamrat» uppvaktade kanske icke med blommor. Wladimir anade icke, vart Margareta syftade, vad hon såg som framtidsmål, men han hade skrivit till modern om henne, och Anjuta Kordovnevskaja hade intuitivt förstått hennes kamplystna intelligens. Hon hade besvarat sonens brev på sitt temperamentsfullt hänfödda sätt inför allt starkt och ungt och livssökande.

Blomsterhandeln öppnades just, när den ryske ingenjören hunnit dit, men det var ingen lätt sak att få blommor i dag. De hade så oerhört många beställningar. Allting var upptingat.

»Skära av de», sade Kordovnevski och pekade på ett syrenträd med stora, vita blomklasar, »alla de, gewiss!»

»Nej, det blir för dyrbart», log fröken, röd och tjusad av den stilige kunden, som därtill var utlänning.

»Nein, nicht für dira», förklarade Wladimir

lugnt och tog fram plånboken samt visitkort och penna. Hastigt skrev han adressen, dock icke till Yvonne utan till fru Fagert med döttrar, betalade och gick.

Klockan var nyss åtta; han visste icke var han skulle göra av sin förmiddag, kände sig också osäker på att hans krigslist lyckats. Margareta skulle kanske anse honom ombytlig. Han måste få ett tillfälle att träffa henne. Syrenerna kunde väl ej skada honom? Han rynkade pannan. Fram och åter på det stora, småstadstysta torget vandrade han. Solskenet bredde förskönande guldglitter över de tråkiga husytorna och den än tråkigare lilla planteringen på torgets centrum; den liknade en omelett aux fines herbes i en mycket för stor eldfast form. Så långt den förmått hade den flutit ut, men icke räckt till kanten ändå.

Framför ett stort rött hus, omgivet av gräsplaner och buskager var flaggan hissad, och skaror av flickor med skolväskor eller bokpäckor styrde kosan dit. Kanske det var där Margareta skulle ta examen i dag.

Han frågade en herre, vilken såg ut som en lärare, och som han därför tilltalade på tyska.

Ja, det var alldeles riktigt. Det var sista dagens studentexamen, och fröken von Hæger var med bland examinanderna. Examen skulle

börja klockan nio. Den vore nog slut omkring fyra.

Den vänlige svensken lyfte artigt på hatten, och bad, som svenskar för plägsed hava, om ursäkt innan han avlägsnade sig. Han hade lektion första timmen.

Ånjo flanerade Wladimir Kordovnevski på den breda trottoaren med en oklar förhoppning att kanske få se en skymt av Margareta, bara visa henne, att nu var han här.

Tiden hade ingalunda vingar. Han gick och förargade sig över minuternas sol, innan de hunnit samla sig till kvart, och kvartens segslitna uthållighet fram till halv nio. Då började nästan vuxna unga damer, vitklädda och offerlammsbleka uppenbara sig. Fastän de föreföllo imbiberade med lärdomsbaciller, undgick dock ej ryssen deras uppmärksamhet. En liten menande knuff, ett kast med huvudet åt kamraten, ett förstulet fnissande lät förstå, att den envise och konstige ryssen var känd bland Margaretas och Yvones kamrater.

När klockan närmade sig nio, kommo de Fagertska flickorna: Yvonne i vit crêpe maroquin, barhuvud, pudrad och tuschad, som sig hövdes en modern studentflamma, Monika Wibe mest lik en darrande novis, vilken beredvilligt och fromt skall avlägga klosterlöftet, och Margareta, rak, smärt, med hög buret huvud under

den vita linnehatten och med sitt typiska race-ansikte präglad av fest och högtidsstämning. Hon var rätt mycket längre — högre, tänkte Wladimir — än de bägge andra.

Han stod på trottoarkanten med hatten i hand, när de passerade. Pudret svek skamligt Yvonne. Hon rodnade så att örsnibbarna liknade bloddroppar, varifrån de långa rubinörhängena föllo ned som sipprande blod mot den vita halsen.

»Såg du», vände hon sig hastigt till Margareta, »var det inte underligt, att han ställt sig så, att jag måste snudda emot honom?»

»Jo, det var så mycket märkvärdigare, som du ju hela tiden förut, ända tills vi fick syn på honom, gått på andra sidan, så han måtte haft intuition.»

»Du är så nedrigt fräck, Margareta. Han kom i alla fall igen.»

»Hade du tvekat på det?»

Yvonne gitte inte svara »Margareta slottsfröken». Det kunde allt hända, hon finge bita i gräset till sist. Och det föreföll onekligen som om Yvonne skulle ha fått trumf på handen, när hon under frukostrasten mottog den mäktigt stora, ljuvligt doftande knippan vita syrénér. Fru Fagert överlämnade den med moderlig rörelse:

»Det är nog till lilla Yvo, fast våra namn

stod med. Gud välsigne min lilla flicka! — Hur gick det i examen då?»

Lolo hade vid skolan hämtat Mick och tagit henne med sig till hotellet, och de andra inackoderingarna hade ätit, så att Yvonne och Margareta sutto ensamma vid frukostbordet.

Fru Fagert hade mycket hemlighetsfullt bett att få säga Yvonne ett ord, och då i enrum, med en kyss på dotterns panna, givit henne syrenerna. Hon ansåg, att det icke vore finkänsligt att visa dem för Margareta så här burdus.

Yvonne var emellertid av en helt annan och naturligtvis segrande uppfattning.

Med syrenerna som en Pallas Athenesköld framför sig ilade hon in i matrummet.

»Har du sett, Margareta!»

»Å, så vackert», utbrast Margareta betagen.
»Vilken av dina beundrare är en sådan Krösus?»

»Ja, gissa det, du! Har du varit inne i ditt rum?»

»Ja», Margareta erfor en stickande förtret. Hon hade förut en smula hånfullt och absolut likgiltigt tänkt på det »ryska blomsterkraf», som väntade henne. Men när det ej syntes tillstymmelse till en stjälk en gång från det hållet, retade det henne mot hennes vilja.

»Har du inga blommor?»

»Jo, några buketter.»

»Från furst Kordovnevski?»

»Nej.»

»I-n-t-e! Tänk så vänligt, att han kommit ihåg mig! Syrenerna är från honom. Tack söta Margareta, för hästskon.»

»Väl bekomme», svarade Margareta torrt. Hon blev mycket fort mätt och gick in till sig för att läsa.

Hon hade inte suttit många minuter, förrän jungfrun kom in med ett brev. Margareta bröt det hastigt. Hon hade känt igen Wladimirs stil. Han skrev på franska:

Bästa fröken von Hæger.

Vill ni ha godheten taga del av detta, när Eder tid tillåter. Sent omsider har jag lärt mig förstå, att ni i mig endast vill se en vän, och jag har ehuru motvilligt, insett, att jag endast som sådan kan vinna Er sympati. Ni är en karaktär och tyckes ha andra framtids mål än Edra jämnåriga.

Det levande intresse Ni visade för mitt arbete, då vi vid vårt sista sammanträffande dryftade detta, har fört min tanke på, att Ni möjligen önskar ett — låt mig kalla det så — manligt verkningsfält. Min mor, vilken som helt ung intensivt deltagit i de ryska studenternas frihetskamp, har givit mig förståelse för och tro på kvinnans medlemsskap i samhället. Genom ett brev från min mor har jag, efter vad jag

föreställer mig, kommit till den rätta uppfattningen av Er.

Ni vet kanske, att jag skickat familjen Fagert de blommor, jag helst skulle lagt för Edra fötter, detta emedan jag ville ha en anledning att bli bjuden där och träffa Er. — Dåraktigt nog, ämnade jag först söka väcka Ert intresse genom att Ni skulle vredgas på mig om jag skickade blommorna till Er lilla backfischkusin, men jag ångrade mig strax.

Nyss — för knappt tio minuter sedan — har jag återsett Er. Och mitt beslut är fattat. Vördnadsfullt ber jag: låt oss vara vänner! Giv mig lov att om möjligt råda och hjälpa Er att nå drömda livsmål! — Låt mig få tala vid Er som vän till vän! Jag djärves be Eder om ett sammanträffande. I morgon förmiddag går jag mellan 9—12 i Botaniska trädgården. Varför skulle Ni ej komma dit? På eftermiddagen reser jag och det dröjer, innan vi ses.

Eder uppriktigt och vördsamt tillgivne vän och gärna även rådgivare.

Wladimir Kordovnevski.»

— — —
»Margareta, ska vi gå nu?»

»Ja Yvonne, jag kommer.»

Tänk, att han — att någon törs kalla Yvonne backfisch! Margareta stod redan i tamburen,

där tant Marie Louise kysste Yvonne för femte gången minst.

»Det är synd, att ni skall på hippan i kväll, flickor, annars kunde vi ha bjudit den hyggelige furst Kordovnevski på middag», sade hon i dörren.

»Det kan vi väl ändå», inföll Yvonne.

»Jag vet inte — vi blir ju bara en famille.»

Det var meningen, att Margareta skulle yttra sig, men hon teg.

»Bjud honom till i morgon då», ropade Yvonne i trappan. »Du stannar väl över avslutningen, Margareta?»

»Ja, det är ju den nionde — i övermorgon? Jo, jag stannar, om inte far och mor vill ha mig med hem.»

Tamburdörren slöts och flickorna kommo ut på gatan, där de träffade på några kamrater, vilket Margareta fann synnerligen fördelaktigt, ty hon ville helst gå tyst, och nu hade ju Yvonne dem att sprida sin syrendoft och sitt ordflöde över.

Liksom första dagen så hade det också denna samlats en kompakt människomassa på skolgården, förväntningsfullt avvaktande den stund, då porten skulle slås upp och de nykårade studenterna störta ut efter att under sång och

hurrarop ha burits av yngre kamrater ned till den breda yttertrappan.

Bland de många glada och ungdomliga föräldrarna skymtades också en och annan gum eller gubbprofil med detta rört lyckliga över vissnade drag, som vittnar om, hur mycket minnestungt först måste makas undan, innan stundens stora, allrådande fröjd hittat in till ett hårt provat hjärta. Ingen av abiturienterna hade kuggats, och därmed var spänningen över. För denna enda dag kunde de, vilka eljest endast vävde det grå vadmalet, som skall slitas på i beständig söcken, erfara helgens vackra stämning, se en röd lyckotråd spinna sig fram över väven och tänka det evigt löftesbevingade: de unga skola nå längre än jag, deras är den ljusnande framtid, ty de »dess löften tro».

Snart har den första studentskan, som kommit ut, och den andra och tredje blomsterhöljts och lyfts på starka skuldror. Prins Hamlet och Diogenes ha stått parata att lyfta Mick, och Lolo spänner upp ett blåskimrande parasoll som en liten privat Mickhimmel över det ljuslockiga huvudet. Doris kliver gårdvarstroget hack i häl och sjunger så det ekar mot husen:

»Inga stormar än
i våra sinnen bo,
ty hoppet är vår vän,
och vi dess löften tro ...!»

Hon stirrar upp på Mick, bedårad av hennes fägring som såge hon en snabbt förblommad Victoria Regia.

Margareta bäres av sina bröder, två ljushåriga jättar. Vid grinden sällar sig Kordovnevski till dem. Han lägger med blottat huvud en orkidé och ännu en, en hel liten blomstermatta framför Margareta. Han har varit i Malmö och köpt dem, efter allting var slutsålt i Lund.

Margareta behöver icke låtsas om, att hon ser den praktfulla blomsterstigen, icke märka, vem som hyllar henne undersåttligt som sin drottning.

»Sjungom studentens lyckliga dag,
lätom oss fröjdas i ungdomens år,
än klappar hjärtat med friska slag
och den ljusnande framtid är vår»,

brusar det genom gatorna. Ingen annan sång, ingen annan melodi, knappast andra tankar i dag. Hjärtats friska slag slå alla och en var till mötes, och de unga känna en stark och ljus längtan att få krama glädjen som ett levande väsen, famntaga studentdagen som en länge och stundom med ängslan väntad frände till önsningar, förhoppningar och löften.

Yvonne sitter under en fransad baldakin, som fyra kandidater lyfta över henne, där hon

som en vilande och drillande lärka gungar på gullstol, flätad av två beundrares villiga armar och händer.

Man ser henne knappt för blommor, och oupphörligt hejdas bärarna under vägen för att hon skall hinna sträcka ut handen efter nya buketter. Slutligen kan hon inte mer. Hon håller med små vita fingrar mödosamt fast ett bugnande fång av rosor och rosor och åter rosor.

Klostergatan fram skrider detta vårens jubeltåg, och alla butiksdörrar fyllas av leende åskådare, hurraropen runga, blommor regna. Solen är så glad, att den slösar med sitt guld, som om det bara behövde räcka denna enda sommardag, och skyarna sväva som vita, lekande duvor uppe i det blåaste blå.

De sekelgamla träden på Lundagård taga upp studentsången i sina lummiga kronor som lyfte de den högt över gruset upp mot tindrande rymd.

Så är man då framme vid samlingsplatsen omkring Tegnér's staty. Genom täta led glider processionen av vitmössor, och de nya studenterna slå ring omkring den en gång så dyrkade, nu sällan läste skalden, vilken har »det vemodsdraget över pannan», som han själv skrivit om i sin högtidssång till avlidna sängarbröder.

Och dock, än är det honom, ungdomen spontant söker i sin glädjeyra. Vid hans bild hylla

de sina käraste lärare. En och annan ger kanske också i sekundförflyktigande tystnad ett Bragelöfte till sångens mästare. Säkert är, att Lunds nyblivna studenter ej kunna föreställa sig ett annat mål än Tegnérsplatsen för sina festtåg genom staden.

Där sjunges, där hurras, där hissas, och så sjunges det igen, och så hurras det på nytt, som om struparna voro så överfulla av fröjdeljud, att de skulle sprängas, om de ej gävo glädjen luft.

Sent omsider återtaga bärarna sina levande, sprittande, skrattande, dåraktigt lyckliga bör-dor, och hemmen uppsamlar dem. Festprydda hem med dörrarna öppna för vänner och bekanta. Varifrån de myllra fram den dagen, vete de gamla, goda gudarna, men nog fylla de med sitt glam och sina lyckönskningar även eljest tysta små vrår i den förunderliga staden, där så mycket gammalt och visset trivs bland rik och livsung blomning.

Ud vil jeg! Ud! Å så langt, langt, langt
over de høje fjelde!

Her er så knugende, tærende trangt,
og mit mod er så ungt og rankt.

Lad det få stigningen friste,

— ikke mod murkanten briste.»

Björnstjerne Björnson.

Flickornas studenthippa var också den ett vackert och angenämt minne. När de unga studentskorna nu vaknade dagen efter, hade många av dem samma förnimmelse som den har, vilken i solsken, god bris och trevligt sällskap seglat ut till havs och sedan minns den ljuvliga färden både med överströmmande glädje och en gungande trötthet i hjärna och lemmar.

Och ändå väntades det flera förlustelser. Såväl Cilluf Jeppas som Margareta von Hæger skulle ha middag med dans i sina hem och bägge två hade ivrigt, men förgäves bett Mick stanna. Hon längtade trånsjukt hem till Värnen och ville ej ens dröja över avslutningen, varför professorskan och hon skulle fara uppåt med natttåget. Mick behövde komma i lugn och ro. Hon skulle vila sig, bara vila sig, sade läkarna, och hon borde uteslutande tänka på det, som var glatt och roligt.

Lolo tyckte, att detta också vore det allra naturligaste. Hennes Mick hade ju inte prövat en enda motgång, och så vitt hon kunde se, låg

hela livsvägen solljus för barnet. Micks allvar, eller rent av melankoli, måste naturligtvis tillskrivas hennes sjuklighet. Hon var överansträngd. Lolo själv hade aldrig känt några symptom av överansträngning, och det var långt ifrån lätt för henne att ens flyktigt sätta sig in i Micks sinnesstämning. Upptagen av sin egen med rika intressen angenämt utfyllda tillvaro, omgiven av kärlek och lycka, samt absolut oemottaglig för grubbel, flög hon och tiden i kapp, skillnaden var dock, att tiden stundom slokade med vingarna, något som aldrig hände den hurtiga, hjärteglada professorskan.

Av Micks kamrater hade hon särskilt fäst sig vid Margareta von Hæger. Det var en flicka i hennes smak, och hon hade önskat, att Mick mottagit inbjudningen till Hægersjö, men det kunde inte hända henne att övertala sin flicka.

Både professorn och hon hade under de år Mick gått på gymnasiet i Lund drömt en lycklig dröm om att hon nu skulle få djupare intresse för studier och mera lust att lära känna världen, men det hade redan visat sig, att för Mick började och slutade världen vid det gamla barndomshemmet. Hon var den mest rotfasta plantan på Värnen, sade professorn skämtsamt.

Han hade i dag rest till Hälsingborg för att träffa sin fosterson, Svante Bergby, vilken

skulle komma dit på kvällen. När Mick fått veta detta, hade hon blivit brännande röd, och hon måste bita sönder den önskan, vilken nödvändigt ville bli ord.

Lolo måtte gissat något, ty hon frågade livligt:

»Ska vi följa med, Mick?»

»Tror du Svante skulle bry sig om det, Lolo?»

»Jag vet inte. Jag är litet stött på honom för att han inte kom hit till din studentexamen. Det är förstås möjligt, att han inte kunde hinna. Men vi ska kanske inte fjäska för gunstig herrn. Och så — orkar du, Mick?»

»Nej, kanske inte», svarade Mick sakta. Rodnaden hade för länge sedan försvunnit. Hon hade, trots allt, hoppats, att Svante skulle resa från Stockholm en dag tidigare och taga vägen om Lund, och det hade varit svårt för henne, att medan hon överhopades av de dyrbaraste presenter, låta bli att visa, hur besviken hon kände sig över att ej ens få ett telegram från Svante.

Ett ögonblick hade hon gränslöst gärna velat resa till Hälsingborg, men vid Lolos raskt klargående ord, tog tröttheten och missmodet överhand. Det tjänade ingenting till. Hon ville hellre bara, bara resa hem.

När professorn for med morgontåget, låg hon ännu, och så fort hon sedan blev klädd, gick hon

till Doris, medan Lolo uppsökte några uppsalisensiska f. d. studentkamrater, som hamnat i Lund. Hon hade vänner och bekanta överallt. Farmor och mormor samt ett par andra släktingar hade rest redan föregående kväll för att snart åter på Värnen och då långvarigare njuta av lilla studentskan.

Professorskan hann med det mest möjliga på ett par timmar och hade sett sig grundligt omkring med sina vänner, innan hon, följd till hotelltrappan av dem, tog ett glatt adjö, klingande av minnesord och munterhet.

Uppe i hotellrummet fann hon Mick, stående vid fönstret och hon ropade ett kamratligt: »Hej!»

Mick svarade ingenting. Långsamt vände hon sig om, gråvit i ansiktet och svart under ögonen. Lolo blev ängslig och irriterad, erfor en stark, sund människas oavvisliga irritation inför skröplighet.

»Men kära lilla Mick, är du sjuk», utbrast hon, »vad är det med dig, min söta unge?»

»Doris ska fara till Chicago», sade Mick, och tonfallet tyngdes av stockad gråt. »Hon fick telegram i morse. Hennes farbror tar henne på prov som lärarinna. Skriver sedan. Skickar respengar.»

Mick upprepade utan att märka det telegrammets innehåll, vilket etsats in i henne med svi-

dande sorg, ty hon var fullt övertygad om att icke orka leva utan sin starka Olaus och — utan Svante. Far och Lolo var något för sig. De hörde mera ihop med varandra än med henne. Det hade hon alltid instinktivt förstått, och ju äldre hon blev, bättre fattat det som något så vackert, att det ej borde rubbas.

Lolo, som gissade sig till alla Micks glada önskingar och uppfyllde dem strax, kunde ej komma till rätta med hennes mörkstunder, detta hade länge varit Mick klart, och fastän hon var fullt ärlig mot mor, lade hon ej oombedd några grubblande tankar i hennes glitterhåg, där hjärtat sjöng och dansade.

»Jaså, det blir av», sade Lolo, som fått fatt i en ny bok. »Det var ju roligt för henne.» Hon bläddrade intresserat.

»Ja, för henne.»

»Å ja, men söta Mick, du har ju så många andra! Du får gärna bjuda Yvonne Fagert eller Margareta von Hæger till Värnen på en tid.»

»Gud bevare mig för Yvonne på Värnen, Lolo. Där passar hon rakt inte. Och Margareta — nej tack, inte Margareta heller. Vi har ingenting att prata om. Hon är gräsligt stilig. Men jag får alltid ont i nacken, när jag sett på henne en stund. Det är inte för att hon är så lång, men hon är så väldigt drottninglik, att

man inbillar sig att man måste titta uppåt på henne.»

»Hon är inte hälften så prinsessesöt som min lilla Mick, tycker nu jag», avbröt Lolo entusiastiskt den ömkliga, gråttjocka rösten. »Men lägg dig på soffan, innan du svimmar. Så! Litet vatten kanske?»

»Nej tack, Lolo. Jag svimmar inte. Du ska inte vara rädd. Jag *vill* inte bli sjuk nu, inte medan jag har Doris. Jag ska hänga ihop med henne ända till sista sekunden. Det förstår du väl, Lolo?»

»Ja-a, lilla Mick. Men käraste du, inte är det så fasligt långt till Chicago. Ni kan väl träffas om ett par år igen. Det ska bli lustigt att se henne amerikaniserad, tycker du inte?»

»Jo», svarade Mick enstavigt. Hon orkade inte mera just nu. Det var inte heller mycket att tillägga. Doris hade nyss fått hennes förtroende, det förtroende Lolo skulle blivit för-
tvivlad över.

»Jag orkar nog bara leva litet grand till», hade Mick biktat för sin Olaus. »Jag har levat färdigt, tycker jag och blir aldrig till annat än Mick; det är ingenting att göra något av i en stor, stark värld. Och jag bryr mig inte om att bli något heller, inte ens en vuxen människa.»

Lolo pysslade om henne, pratade och skämtade, var så frodigt ung att man måste tänka

på en strandäng med hundratals kraftigt färgvarma blommor. Hon hade planer och förslag i oändlighet, överhöljde sin Mick med glädje, och där låg Mick tyst och stilla, knappast lyssnande till den käcka röstens sprudlande livlighet, ty inom henne ljöd Doris' stämman, också den mättad av livstro och handlingslust: »Ud vil jeg, ud! Å så langt, langt, langt...»

Margareta hade vaknat sent och strax gripit den vita mössan, vilken sovit sin korta nattsnummer på bordet bredvid sängen.

»Vi ska trivas något till bra ihop, du och jag», sade hon kamratligt till mössan, och hennes händer gled med en smekande åtbörd över den vita sammeten; »Du och jag», halvsjöng hon, »du och jag! Vi ska gå ut in the wide, wide world, först till Cambridge, det tar vi till språngbräda. Sedan klarnar det kanske för oss. Jag lovar dig att du ska slippa sitta på ett hänghuvud, jag lovar dig, att vi ska tro på den ljusnande framtid, fast vi inte stannar i den lund, där de härliga lagrarna gro.»

Plötsligt kom Margareta på fötter, fick fatt i sin smala studentkäpp, tog den som en marskalksstav i handen, satte på sig mössan och marscherade runt rummet under det hon med frisk, klar stämman sjöng studentsången.

Hon hade just slutat, då Yvonne uppenbarade sig i turkosblå sidenkimono och små cendril-lontofflor av ljusgrå sammet med svandunkant.

»Jag är arg», utbrast hon opolerat.

»Godmorgon ändå», sade Margareta och svängde med mössan.

»Kan du tänka dig, Margareta, han behagar inte komma till midda'n. Han hade skickat återbud i går kväll, när vi var på hippan, det är skamligt.»

»Är 'han' kandidat Pålman eller kandidat Faxé eller kandidat Brolund eller kandidat Trapp eller...»

»Åbäka dig inte, Margareta. Det är *naturligtvis* furst Kordovnevski.»

»Nåå», sade Margareta långdraget. Det var ju sant, det hade hon totalt glömt. Han hade ju meddelat henne, att han patrullerade i Botaniska trädgården mellan nio och tolv, och att han skulle resa på eftermiddagen. Han hade tagit för givet, att hon skulle infinna sig på den av honom utsatta mötesplatsen, och hon hade från början varit lika bestämd på att inte hörsamma uppmaningen. Sedan hade stundernas tusen fröjder kommit henne att förgäta både brevet och moskoviten, vilken i sitt övermod skjutit middagen ifrån sig. Det var för resten det mest sympatiska han gjort.

Nu log hon mot Yvonne, vänligt beskyddande och sade med uddlöst gäckeri:

»Han törs kanske inte utsätta sig för — korseld.»

»Vad menar du med det? Fick *du* blommor? Ja, ursäkta, att jag frågar.»

»Jag ber ännu mer om ursäkt, att jag svarar. Jag fick orkidéer, lilla Yvonne, ett helt lass, som han strödde på min väg eller rättare på pojekarnas, för de bar mig ju, så jag snuddade inte ens vid den dyrbara mattgången.»

»Orkidéer! Är du tokig! Så'na som kostar minst tre kronor stycket. Då *är* han kär i dig. Vad väntar han på? Varför tar han dig inte.»

»Sa' du *ta*?»

»Ja visst! Det är egentligen nedrigt att lura en på det sättet. Mamma kan förstås inte begripa, att han bär sig så här besynnerligt åt. Jag tycker och alla människor tycker, att jag skulle passa precis till furstinna, för det vill jag bli.»

»Ja, det anser jag vara ett talande skäl», inföll Margareta gillande, och en från barnaåren kvarglömd tjuvpojkslust frestade henne att föreslå Yvonne en promenad i Botaniska trädgården. Det kunde ju hända, att han funne sig tillrätta med ombytet. Men — menade han verkligen allvar med, att han ville bli vän och rådgivare, fann Margareta det olämpligt att

stöta honom ifrån sig. Hon hyste visserligen den föreställningen, att det kunde vara en rävsax, men det skulle han inte ha något för. Ärlighet varar längst. Det ordspråket fanns kanske inte på ryska.

Margareta hade vid middagen i går fått sin fars löfte om ett års vistelse i England, och hon skulle nog veta att begagna sig av det. För närvarande behövde hon inte ingenjörn, men som sagt, han kunde få stå i reserven.

»Margareta», sade Yvonne otåligt, »minns du inte, att jag började på gymnasium för din skull? Nu tycker jag, du kunde göra något för mig.»

»Vad skulle det vara?»

»Ring upp Kordovnevski och be honom komma.»

»Hur ska jag säga då? Min kusin Yvonne, som inte är någon dumbom och som tog studenten i går, är inte självständigare än att hon nödtvunget hux flux vill gifta sig och få en fin titel och furstlig krona på alla sina tillhörigheter.»

»Fy, fy, fy Margareta, vad du är genomobehaglig!»

»Fy, fy, fy, Yvonne, att du kan vara så fjantig! Jag ska sjunga en liten nyttig visa för dig!»

Och Margareta sjöng:

»Mor, jeg har fisket en sjømand, mor!

'Så har du det!'

Mor, jeg har fisket en kjøbmand, mor!

'Nå, har du det!'

Mor, jeg har fisket en, præst skal bli!

'Ei, så drag i!' —

Å kling og klang,

den næsen blir lang!

Det nytter ej de store fiske bider på,
når'n slettes ikke kan dem op i båden få.»

Yvonne blev så utom sig, att hon stampade med fötterna och stoppade fingrarna i öronen. Hon såg ut som om hon övade in en roll som furie, men misslyckades.

När Margareta slutat, lugnade hon sig emellertid och utbrast trumpet:

»Ringer du?»

Margareta studsade. Ett sådant litet, litet kvinns! Och *hon* hade tagit mogenhetsexamen!

»Han är inte hemma nu», sade hon saktmodigt, nästan förbluffad över Yvannes ihärdighet.

»Hur vet du det. Var är han?»

»Han går i Botaniska trädgården till klockan tolv och — jag skulle tro, ytterligare en dubbelkvart.»

»Varför det? Vad gör han där?»

»Väntar på mig.»

»Det menar du inte! Du har ju inte tänkt på

att klä dig ens! Klockan är strax halv tolv. Raska på då, människa!»

Yvonne var både imponerad och intresserad av detta möte. Det var alldeles i hennes genre, och hon glömde bort att bli ond igen för att i stället känna sig road.

»Jag skall gärna gå med som förkläde», lovade hon beredvilligt. Och hon föreställde sig, att det ingalunda vore uteslutet, att Wladimir Kordovnevski vacklade till sist, om han finge tillfälle att än en gång jämföra. Det hade då hänt flera andra av hennes flickbekanta, vilka måst finna sig i att hon tog deras beundrare ifrån dem.

Det retade henne att se Margareta långsamt skaka ut sitt stora hår, vilket svallade som en nästan fotsid kappa omkring henne, ljust och vågigt men utan glans. När borsten strök utefter det, slog det gnistor. Och borsten fick göra sin sak grundligt utan en skynt av brådska.

Yvonne utbrast hetsigt:

»Jag tror, du är lika kolugn som Cilluf?»

»Varför just Cilluf? Vi skånskor har ju namn om oss att vara lugna, men du kanske också tänkte på Cillufs och min lust att taga fatt, att själva både plöja och så. Jag undrar, om hon ska få bruka Jutarp, som hon drömer om.»

»Jag undrar, om du anar, hur retsam du är? Du har inte ens svarat på, om du vill ha mig med.»

»Vart då?»

»Margareta! Jag får gallfeber! *Hörde* du kanske inte, att jag ödmjukligen erbjöd mig som förkläde?»

»Jo, förlåt mig! Nej tack, Yvonne, jag behöver inget förkläde.»

»Såå! — Men blir du aldrig färdig med den evinnerliga borstningen?»

»Jag är färdig nu.» Margareta lade bort borsten. Hon log svagt.

Yvonne upprepade nästan som om det gällt kapplöpning:

»Skynda dig, Margareta!»

»Jag har aldrig tänkt gå. — Men jag ska klä mig fort ändå, och det tycker jag vore ett efterföljansvärt exempel för dig.»

»Ska — du — *inte* — gå!»

»Nej.»

»Du är — du är — — *Det* skulle varit jag! Margareta, det — det går väl inte an, att jag...»

»Nej», upprepade Margareta med eftertryck det enda lilla fasta ordet, »det vore för galet efterhängset, Yvonne. Jag anser, att vår studentmössa förpliktar oss att vara — ljusets riddarvakt och inte små springtöser.»

»Så'nt kallar *jag* floskler», svarade Yvonne förtrytsamt, »men jag vill inte bli avsnoppad för att jag inte är du. Om jag *händelsevis* kommer åt det hållet, är det en annan sak.»

»En himmelsvid skillnad», försäkrade Margareta ironiskt. »Au revoir, nu går jag och duschar!»

När Margareta gjort toalett, skrev hon utan längre funderande till Wladimir:

Herr ingenjör.

Vill ni bli min vän och rådgivare, som ni säger, tackar jag utan att för ögonblicket taga edert löfte i anspråk. Mina framtidsplaner äro så vittsvävande och dock ännu så stäckta, att jag varken kan utveckla dem för er eller andra.

Men skulle min okuvliga viljekraft till sist undanrödja hindren för en självständig verksamhet och jag bli i tillfälle att grundligt sätta mig in i bergshantering, något som utgör mitt livligaste önskemål, blir jag er mycken förbunden för vänskapsfulla råd. Tills vidare känner jag mig obeskrivligt lycklig över att få studera vid Cambridge. Dock hoppas jag fullt och fast, att vistelsen där endast skall vara en introduktion till mitt eget livsintresse, min frihetshymn.

Om eller när vi träffas, får väl ödet avgöra; att jag icke ens kastat en tanke på att möta er

så som ni föreslog, skulle ni förstått, om ni känt mig bättre. Lycklig resa önskar

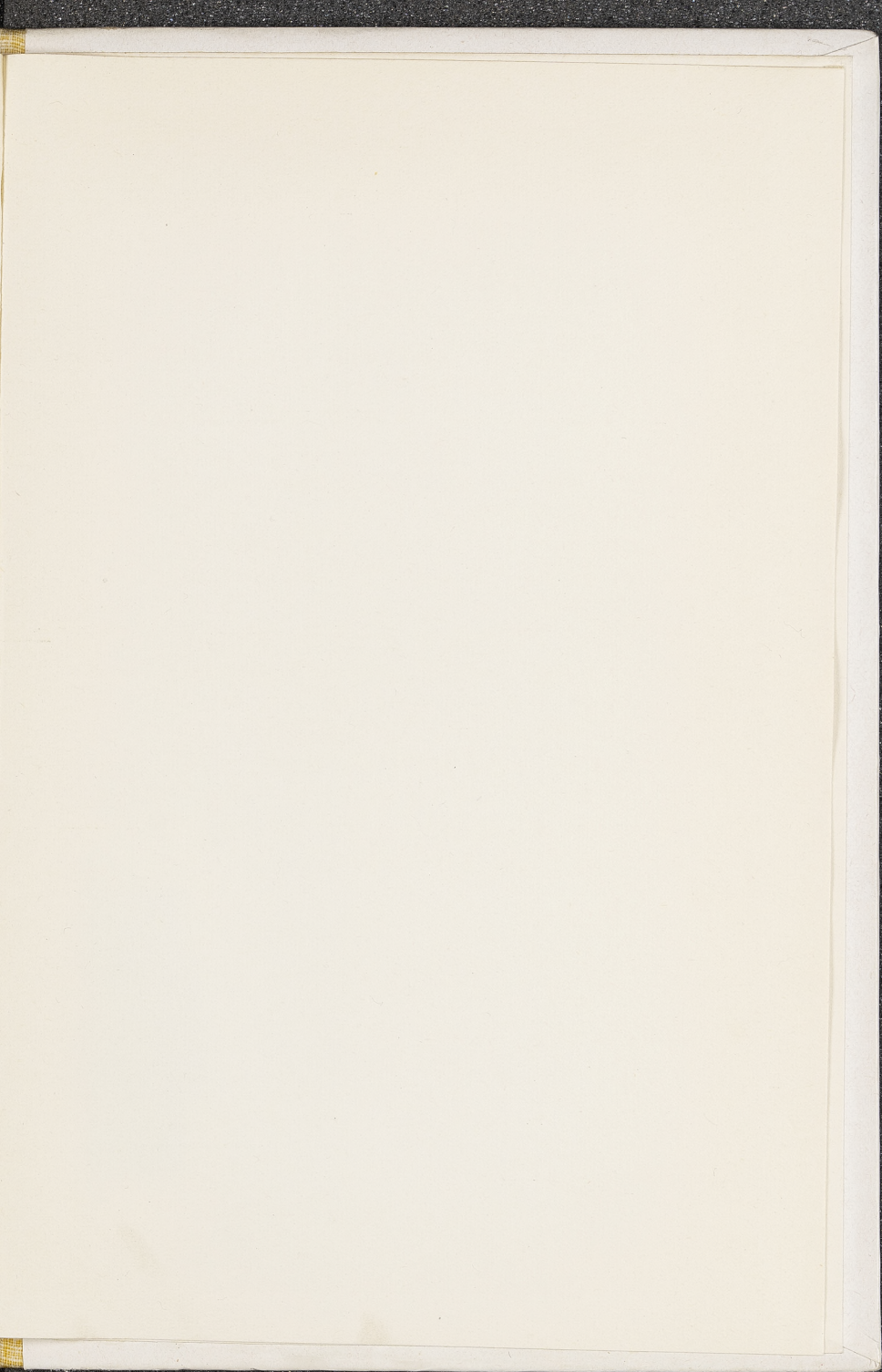
Margareta von Hæger.

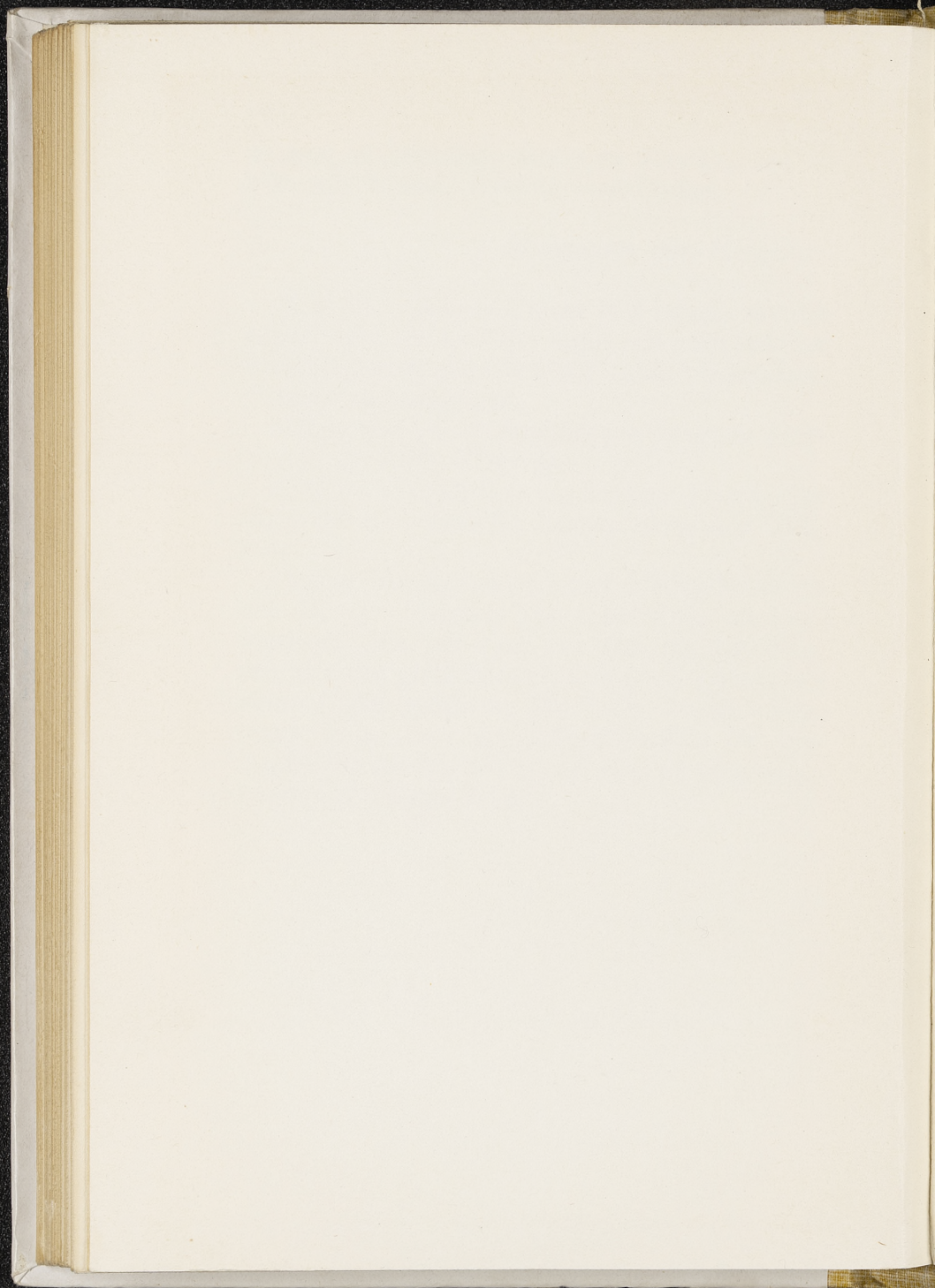
Hon läste igenom brevet och lagade att det genast kom till hotellet; lugnt och utan spår av hjärtklappning satte hon sig sedan till lunchen. Yvonne var utgången.

»Hade hon sin studentmössa», frågade Margareta sin kusin Thérèse.

»Nej, vet du, det tror jag knappt. Hon tycker visst, att den missklär henne», skrattade Thérèse.

»Jaså.» Margareta åt under tystnad. Männe det ej var Yvonne, som missklädde studentmössan? Det var synd om den, att den kommit på ett så giftaslystet litet huvud. Den borde skimra som symbolen för ljust, starkt, nydande hopp, vara ett förbundstecken för livsbegärande excelsiordrömmar med trosvis vingkraft mot hägrande mål.

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK

1001891360

På Åhlén & Åkerlunds Förlag

har tidigare utkommit följande

flickböcker av

*Elisabeth
Kuylenstierna-Wenster:*

När katten är borta.

Fjortonåringen.

Barbro Bertings ungflicksår.

Försommar.

I ungdomens år.

Mor Bab.

Liten blir väl stor.

Monika Backfisch.

Pris Kr. 4:25.

STOCKHOLM
ÅHLÉN & ÅKERLUNDS FÖRLAG